LRKSA OFICIALUS ORGANAS
Leidžiamas kas du mėnesiai.
Prenumerata metams $2.00.
Redakcijos adresas:
71-73 So. Washington Street — (P. O. Box 32)
Wilkes-Barre, Pa. 18703 • Tel. 823-8676

GARSAS

Second-Class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
Official Organ
Published Every Second Month
Tel.: GLenmore 2-2929
510 Willoughby Avenue, Brooklyn, N. Y. 11221

NO. 6 LAPKRITIS — NOVEMBER 1973 VOL.-METAI 56

LIET. KATALIKŲ SUSIVIENIJIMO 87-tasis GIMTADIENIS

Šių metų lapkričio 22-rą Katalikų Susivienijimas minės 87-tąjį gimtadienį. Jo pradžia laikoma nuo steigiamojo seimo, įvykusio 1886 metais lapkričio 22d., Plymouth, Pa.

Tais laikais Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyvavo devynios lietuviškos draugijos, o steigiamam seime dalyvavo šešios, tad laikoma, kad reprezentacija buvo labai gera.

Prie steigiamojo seimo sušaukime ir bendrai prie Susivienijimo įsteigimo savo iniciatyva ir kitais būdais prisidėjo šie veteranai: kun. dr. Antanas Varnagiris, dr. M. P. Kasakauskas, Juozapas Paukštys, kun. Valentinas Čižauskas, Juozas Danisevičius, Antanas Pajaujis, M. Brazys, Vincas Blažys, Andrius Bendaravičius, V. Vročinskas, Andrius Tepliušis ir kiti dalyvavę steigiamam seime, kaip draugijų atstovai.

Pažymėtina, kad iniciatorių ir kūrėjų nustatyti Susivienijimo tikslai nepasikeitė iki šių dienų ir, be abejonės, jie nepasikeis iki Dėdės Samo žemėje bus lietuvių ir iki Susivienijimas gyvuos.

Čia pacituosime iš laikinojo Susivienijimo organo "Vienybės Lietuvninkų", kaip tie tikslai steigiamojo seimo originaliai nusakyti:

"Pastanavyta likos: kad kožnas Lietuvninkas, prigulintis į Susivienijimą, privalo užlaikyti savo naciją (tautą), priduot pagalbą savo broliui nelaimėj būnančiam, vest dievobaimingą gyvenimą ir davinėt gerą priklodą nuo saves. Taiposgi naujai pribuvusiui broliui iš Lietuvos duoti pagalbą"

Nugalėdami įvairias kliūtis ir sunkenybes, toliau Susivienijimo darbus tęsė šie įžymūs anų laikų visuomenės veikėjai: Silvestras Paukštys, kun. Antanas Kaupas, kun. Jonas Žilius, kun. Antanas Milukas, kun. Aleksandras Burba, kun. Juozas Žebris ir kiti; jiems pasitraukus vadovaujančias vietas užėmė vėlesnės kartos veikėjai.

Kiek Susivienijimas nuveikė savišalpos srity mažindamas savo tautiečių materialinius vargus geriausia parodo apie 12 milijonų dolerių išmokėtų pomirtinių pašalpų ir labdarybės aukų pavidale.

Rūpindamasis savišalpa, arba kaip šiais laikais įprasta vadinti fraternalizmu, Katalikų Susivienijimas nuo pat įsteigimo rūpinosi lietuvių religiniais, tautiniais ir kultūriniais reikalais, prisidėdamas prie pirmųjų lietuvių parapijų steigimo, pirmųjų lietuviškų mokyklų išlaikymo, remiant aukomis, parūpinant reikalingus vadovėlius. Mūsų Susivienijimas neužmiršo ir Lietuvoje veikiančių švietimo ir kultūros organizacijų ir įstaigų, kaip "Saulės", "Žiburio", "Ryto", Lietuvių Mokslo ir Dailės draugijos ir kitų. Anais laikais Katalikų Susivienijimas taipgi buvo vienintėlė organizuota jėga arba veiksnys kovojantis už lietuvių tautos teises carinio režimo pavergtoj Lietuvoj, taipgi prieš lenkų kėslus ir nutautinimo pastangas vartojamas per bažnyčias ir kitas būdais. Tais reikalais Susivienijimo seimuose arba seimų išrinktų vadovybių paruoštas atitinkamas protestų rezoliucijas ir memorandumus siųsdavo įžymesnių valstybių aukštiems pareigūnams, Popiežiui ir iškiliems asmenims išdėstant lietuvių tautai daromas skriaudas ir prašant užtarimo.

Pirmojo pasaulinio karo audroms nusiaubus Lietuvą, Susivienijimas uoliai dėjosi prie organizavimo šalpos nukentėjusiems gyventojams. Oficialus Susivienijimo laikraštis "Garsas" buvo vienas iš uoliausių šauklių telkti materialinę pagalbą ir organizuoti politinę akciją iškovoti Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę.

Susivienijimas atlikdamas kitus kilnius darbus, niekuomet neišleido iš akių apdraustųjų narių ir jų pašalpgavių gerovės, nuolat siekė tobulėjimo, įvedant pačius moderniškiausius apdraudos planus, kokius turi tik pačios pažangiausios ir didžiausios fraternalinės organizacijos. Susivienijimas ir šiuo laiku įveda naujus planus ir pagerinimus. Prie tokių pagerinimų reikia priskaityti pakėlimą 25% savaitinių pašalpų savo nariams ligų ir sužeidimų atvejais, išmokėjimą dividendų — tik šiom dienom Susivienijimas išmokėjo nariams iš eilės devintąjį dividendą. Mūsų Susivienijimas yra vienintelė lietuvių fraternalinė organizacija paliuosavusi narius, sulaukusius 85 ir daugiau metų amžiaus, nuo tolimesnio mokesčių mokėjimo, nesumažinant jų apdraudos sumų ir kitų teisių bei privilegijų.

Garbingą Susivienijimo 87 metinę sukaktį geriausia atžymėsime, jei kiekvienas narys pasistengs įrašyti Susivienijiman bent po vieną naują narį. Rodos, prievolė tokia nesunki, o Susivienijimui būtų padaryta nepaprastai didelė parama toliau tęsti kilnią veiklą savo narių, jų pašalpgavių, lietuvių visuomenės ir tautos naudai.

Tegyvuoja Katalikų Susivienijimas kuoilgiausius metus!

VIENYBĖJE — MŪSŲ GALYBĖ

Susivienijimo 87-tąja metinę sukaktį panaudokim uolesniam naujų narių įrašymui

Dabartinis naujų narių vajus tęsis iki šių metų gruodžio 31 d. Tad dar yra gražaus laiko pasidarbuoti ir padidinti Susivienijimo narystę. Nereikia nei aiškinti, kad gausesnė narystė sudaro galimybes išplėsti didesnį veikimą.

Sukaktuvinis mėnuo

Kaip žinote, lapkričio 22 mūsų Susivienijimui sueina 87 metų gyvavimo ir veiklos sukaktis. Kitame šio numerio straipsnyje plačiau kalbama apie šią sukaktį ir Susivienijimo darbus ir nuopelnus savišalpos, kultūros ir tautinės veiklos srityse, taipgi apie pagalbą mūsų senajai tėvynei Lietuvai.

Generalinio vajaus tikslas yra padidinti Susivienijimo narystę. Už įrašymą naujų narių kiekvienas organizatorius gauna nustatytą atlyginimą komisų pavidale. Įrašymo darbas kiekvienam apsimoka.

Kitos tautinės grupės, kaip slovakai, lenkai, čekai, kroatai, duoda mums šaunų pavyzdį savo organizacijų gausumu ir išplėsta veikla. Šios tautinės grupės atlieka milžinišką fraternalinį darbą ir tuo pačiu laiku stipriai paremia savo kitus gyvybinius reikalus.

Mūsų Susivienijimas teikia lygiai tokią pat tikrą, saugią apdraudą, kaip ir pačios didžiausios ir pažangiausios fraternalinės organizacijos; nes jis turi moderniškiausius apdraudos planus.

Sustiprinkim įrašymo akciją

Lapkričio mėnuo yra Susivienijimo sukaktuvinis mėnuo. Panaudokime šį sukaktuvinį mėnesį Susivienijimo narystės didinimui. Juk rodos nesunku savose šeimose, draugų ir pažystamų tarpe surasti kandidatų įrašymui.

Tik įsivaizduokite, jei kiekvienas narys įrašytų tik po vieną naują narį, Susivienijimas paūgėtų dvigubai ir išplėstų daug platesnę veiklą.

Susivienijimo narystės didinimas remiasi pačių narių talka. Jis negali samdyti tiek apmokamų agentų, kaip kad gali komercinės apdraudos kompanijos. Meilė savo organizacijai ir lietuviškiems reikalams paskatino mūsų organizacijos veteranus įsteigti savą organizaciją, kad ji tarnautų saviesiams.

Tvirtas galingas Susivienijimas bus mūsų pačių pasididžiavimu ir didins lietuvių prestyžą visų amerikiečių tarpe.

Tad į darbą Susivienijimo didinimui.

Kur Susivienijimo kuopos nėra

Norintys įsirašyti, kreipkitės į jūsų kolonijoj gyvuojančios kuopos sekretorių arba į kitus viršininkus. Jei kuopos nėra — kreipkitės į Susiv. centrą ir į sirašykite į centrinę 222 kuopą. Čia priklausydami patys tiesioginiai palaikysite ryšius su centro įstaiga, patys siųsite savo mokesčius; bendrai patys rūpinsitės savo draudos reikalais ir jums centras teiks gerą patarnavimą.

Lietuvių Katalikų Susivienijimo 87-tosios metinės sukakties proga, sveikiname kuopų viršininkus ir visus narius, linkime iš garbingos praeities semtis stiprybės ir ryžto ateities darbams. Sukaktis tepaskatin visus didesniu uolumu padirbėti, ypač Susivienijimo narystės didinimui.

ŽIDINIO STATYBA UŽBAIGTA

Lietuvių Kultūros Židinio statyba, Brooklyn, N. Y., užbaigta. Tėvai Pranciškonai ir lietuviškų organizacijų atstovų komitetas rengia atidarymo balių 1973 m. gruodžio 1 d.

Dedikacijos ir rėmėjų aukotojų pagerbimas bus surengtas vėliau.

Kultūros Židinys su savo patalpomis tarnaus liet. organizacijoms laikant susirinkimus ir rengiant pramogas. Čia taipgi įrengtos patogios patalpos "Darbininko" spaustuvei, redakcijai ir administracijai.

Tai dar vienas didelis įnašas į lietuvių kultūros gyvenimą.

VLIKO TARYBOS PAREIŠKIMAS

Mums gerai pažįstami Lietuvos okupanto kėslai nublukinti bet kurį laisvųjų lietuvių vaidmenį pavergtosios tautos gyvenimui, o ypač sužlugdyti išeivijos pastangas padėti savo tautai Lietuvos nepriklausomybę atstatyti.

Dėl to okupantas ir jo statytiniai Lietuvoje išeivijos veiklai vadovaujančius žmones pravardžiuoja fašistais, nacių kolaborantais, tautos išdavikais ir kt. Bet šitokia Maskvos taktika lauktų rezultatų jai nedavė. Tad paskutiniu metu Kremlius ėmėsi kito būdo mūsų vadovaujantiems žmonėms niekinti Sovietiniai pareigūnai mūsų vadovaujančius asmenis pradeda apšaukti sovietinio saugumo bendradarbiais.

Vliko Taryba atkreipia laisvųjų lietuvių dėmesį į šią naują sovietų taktiką išeivijos darbuotojams diskredituoti, tarpusavio nepasitikėjimui sėti ir tuo būdu laisvųjų lietuvių talką ir pagalbą pavergtajai tautai žlugdyti.

Nepasiduokime provokacijom ir saugokimės, kad net visai netyčiomis netaptume okupanto piktų kėslų talkininkais.

Vliko Taryba

ŽYMUS LAIMĖJIMAS

Bendro Pabaltiečių Komiteto pastangomis yra gautas specialus finansavimas, kad per Radio Liberty, kas savaitę, būtų perduotos programos lietuvių, latvių ir estų kalbose. Tokių programų pradžia numatyta 1974 m. pavasarį. 1975 m. numatyta gauti pilną finansavimą šių programų veiklai.

Amerikos Lietuvių Taryba šiam reikalui atliko didelį vaidmenį kontaktuodama senatorių Percy ir su jo pagalba gaudama sutikimą Bendro Pabaltiečių Komiteto atstovams iškelti pabaltiečių informacijos klausimą Užsienio Reikalų Komitete.

Taip pat, Amerikos Lietuvių Tarybos tiesioginiu kontaktu su sen. Percy, dr. Ilgvars Spilners, Amerikos Latvių organizacijos pirmininkas ir Bendro Pabaltiečių Komiteto narys, buvo specialiai apklausinėtas sen. Percy iš anksto paruošta programa.

Vliko seimas gruodžio 1-2

Eltoje jau buvo rašyta, kad š. m. Vliko Seimas įvyks Toronte. Pataisome klaidą: ne gruodžio 2-3, bet 1-2 dienomis. Vliko Valdyba kiekviename savo posėdyje svarsto Seimo darbotvarkę ir jai vykdyti ieško prelegentų. Malonu pranešti, kad žurnalistas, "Draugo" redaktorius Bronius Kviklys sutiko skaityti paskaitą su iliustracijomis tema **Lietuvos rusifikacija,** o apie žmogaus teises okupuotoje Lietuvoje paskaitą skaitys dr. Kazys Karvelis. Bus paminėta Vliko trisdešimties metų sukaktis ir kt. (Elta)

SVARBŪS PRANEŠIMAI IR PAAIŠKINIMAI

9-tąjį dividendą išmokėjus

Spalio mėnesio pabaigoje, mūsų Susivienijimo centras, per kuopų sekretorius, išsiuntinėjo visiems nariams, esantiems geram stovy mokesčių atžvilgiu, 9-tojo dividendo čekius.

Centro įstaigoje gauti atsiliepimai parodo narių pasitenkinimą už šaunų patarnavimą ir nariams teikiamas naudas: nariai sulaukę 85 ir daugiau metų amžiaus paliuosuoti nuo tolesnio mokesčių mokėjimo, o šiomis dienomis išmokėtas 9-tasis dividendas.

Siunčiant dividendo čekius, buvo prijungtas Egzekutyvio direktoriaus prelato J. F. Baltusevičiaus laiškas — paaiškinimas, kuriame tarp ko kito pasakyta:

Šį iš eilės 9-jį dividendą išmokame su pagrįstų pasididžiavimu. Šių metų išmokamo dividendo bendros išlaidos siekia virš $50,000.00. Jeigu Jūs paskaičiuosite sumas išmokėtas dividendų pavidale per eile metų, Jūs aiškiai pamatysite kokią naudą Susivienijimas teikia savo nariams. Tuo pačiu laiku mes norime priminti Jums, kad ir tie nariai, kurie yra sulaukę 85 ir daugiau metų amžiaus ir jau paliuosuoti nuo tolesnio mokesčių mokėjimo, taipgi gauna dividendus. Nei viena kita lietuvių fraternalinė organizacija tokiom nariams teikiamom lengvatom negali pasigirti."

"Šiuo laiku vyksta specialus naujų narių vajus. Įrašydami naujus narius Jūs stiprinsite savo organizaciją. Susivienijimas yra fraternalinė organizacija ir praktiškai imant Jūs esate jos veiklos dalyvis. Už jūsų kooperaciją ir įrašymą naujų narių Jums bus išmokėtas specialus atlyginimas grynais".

Pasitikim, kad į šiuos paraginimus nariai atkreips dėmesį ir atsilieps apčiuopiamais daviniais.

METINIS A.L. TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

š. m. lapkričio 17 ir 18 d.d. Chicagoje įvyks metinis Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas. Posėdžiai vyks Sheraton-Midway Motor Inn patalpose.

A. L. Taryba buvo įsteigta 1940 m. Sovietų Rusijai brutalia jėga okupavus Lietuvą. Taryba po šiai dienai vadovauja Amerikos lietuvių akcijai atkovoti Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę. Į tą akciją stipriai įsijungęs mūsų Susivienijimas ir kitos patriotinės liet. organizacijos. Mūsų Susivienijimą šiais metais taryboje atstovauja dvasios vadas prelatas Jonas F. Baltusevičius ir iždo globėjai dr. Vladas Šimaitis ir Vito A. Jucius.

Tarybos suvažiavimui linkime kuo geriausių sėkmių!

NAUJAGIMIŲ BENEFICIJOS

Metinis Direktorių Tarybos susirinkimas, plačiai apsvarstęs reikalą, nutarė įvesti Susiv. narių naujagimiams beneficiją — 500 dol. apdrauda be mokesčių šimto (100) dienų laikotarpiui. Apdrauda prasidės nuo kūdikio gimimo pranešimo datos. Jei kūdikis šimto dienų apdraudos periode mirtų, pilna 500 dol. beneficija būtų išmokėta tėvams.

Ši beneficija įeis galėn su naujais metais.

JAUNIMO STOVYKLAVIMO REIKALU

Metinis Direktorių Tarybos susirinkimas nutarė kontaktuoti Neringos ir Dainavos vasarinių jaunimo stovyklų vadovybes dėl informacijų apie vasarojimo sąlygas. Jaunuoliai nuo 8 iki 15 metų amžiaus su tėvu ir kuopų viršininkų kooperacija, įrašę bent po vieną naują narį galėtų praleisti savaitę laiko stovykloj 1974 metų vasarą. Jaunuolės-jaunuoliai, čia turite gerą progą užsidirbti linksmas malonias atostogas.

METINIŲ SUSIRINKIMŲ PROGA

Susivienijimo konstitucija ir įstatai didelę reikšmę priskiria kuopų metiniams susirinkimams, kuriuose išrenkamos vadovybės ir nustatomos gairės sekančių metų veiklai.

Bent metiniame kp. susirinkime visi nariai turėtų laikyti savo prievole dalyvauti ir prisidėti prie vadovybės išrinkimo ir svarstymo Susivienijimo reikalų.

Renkant valdybas, svarbu išrinkti pilną sąstatą, kurį sudaro: dvasios vadas pirmininkas, vicepirmininkas, užrašų sekretorius, finansų sekretorius, iždininkas, du iždo globėjai ir daktaras kvotėjas.

Visų viršininkų pareigos yra svarbios, o pačios svarbiausios finansų sekretoriaus, kurs turi išrinkti narių mokesčius, tvarkingai vesti knygas, pasiųsti narių sąrašus ir mokesčius centro įstaigai, rūpintis sergančių narių reikalais; nariui mirus rūpintis, kad pomirtinės butų išmokėtos paskirtiems pašalpgaviams. Tadgi ir centrui ir kuopai kuogeriausią patarnavimą gali suteikti darbštūs ir pasiaukoję finansų sekretoriai.

Remiantis seimų nutarimais, visi pilnamečiai nariai turi teisę gauti oficialų organą "Garsą". Kiekvienam nariui svarbu žinoti seimų ir Direktorių tarybos nutarimai, nauji planai, patvarkymai ir k. Tik tokiose šeimose, kur priklauso prie Susivienijimo daugiau negu vienas narys, ten daugelis tenkinasi vienu laikraščio egzemplioriu m. Kuopų sekretoriai gali daug pasitarnauti savo nariams ir centruo paduodant tikslius narių adresus, taipgi pasiunčiant permainytus adresus, nariams išsikeliant į kitas gyvenimo vietas; jie gali padėt centrui sutaupyti išlaidas, kurias dabar tenka padengti iš paštų gaunamais pataitaisytais adresais (už kiekvieną tokį adresą reikia užmokėti po 10 c.)

Visos kuopos ir visi nariai į metinius susirinkimus atkreipkite kuodidžiausią dėmesį.

Kuopų veikla būna gyvesnė ir sėkmingesnė, kai su išrinktais viršininkais nuoširdžiai kooperuoja ir darbuojasi visi nariai.

Minėjo Vilniaus sukaktį

Š. m. spalio 28 Kolumbo Vyčių Salėje, Woodhaven, N. Y., įvyko iškilmingas Vilniaus 650 m. sukakties minėjimas. Surengė bendras 8 organizacijų atstovų komitetas. Programą sudarė turiningos dr. J. Puzino ir laikraštininko Pauliaus Jurkaus paskaitos apie Vilnių; J. Rutenio specialiai sukurta poema "Sostinės" ir k. Programą sumaniai pravedė Irena Veblaitienė.

"GARSAS"
Published Bi-Monthly
LITHUANIAN ROMAN CATHOLIC ALLIANCE OF AMERICA
910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221 • Tel. GLenmore 5-7281
Second Class Postage Paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Editor — Matas Zujus
P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703
Subscription $2.00 per year • Advertising Rates on Application
Raštus (straipsnius ir korespondencijas) redakcija taiso savo nuožiūra
Nespausdintus raštus grąžina tik patiems autoriams prašant

Mažas kupstas apverčia didelį vežimą

Dar nežinia, kada ir kaip užsibaigs Izraelio ir arabų ergeliai. Tikros taikos įgyvendinimas gali užsitęsti daug metų.

Betgi vienas dalykas aiškus: po aštuoniolikos dienų kautynių Izraelis vėl užėmė kelis tūkstančius kvadratinių mylių arabiškų teritorijų. Tiesa, Izraelio pasisekimas ir užgrobimas naujų arabiškų plotų toli gražu negali susilyginti su 1967 m. šešių dienų žaibinio karo laimėjimais.

Tokie izraelitų laimėjimai primena mums žinomą posakį: mažas kupstas apverčia didelį vežimą. Tik pasižiūrėkime į suinteresuotų šalių gyventojų, kareivių ir ginklų skaičių, kad suprasti nepaprastai didelį izraelitų pranašumą kovų laukuose.

Izraelio pajėgos: 3,200,000 gyventojų, 95,000 reguliarės armijos kareivių, 180,000 rezervistų, 1700 tankų, 1,450 šarvuotų vežimų, 488 kovos lėktuvų, 74 helikopteriai, 49 karo laivai.

Arabų bloko:

Egipto: 35,000,000 gyventojų, 280,000 reguliarės armijos kareivių, 500,000 rezervistų, 1955 tankų, 2000 šarvuotų vežimų, 620 kovos lėktuvų, 190 helikopterių, 94 karo laivai.

Sirijos: 6,700,000 gyventojų, 120,000 reguliarės armijos kareivių, 200,000 rezervistų, 1,300 tankų, 1000 šarvuotų vežimų, 326 kovos lėktuvų, 50 helikopterių, 25 karo laivai.

Kitos arabų šalys, kaip Jordanas, Libanas, Irakas, Saudi Arabija, Alžirija, Jemenas, Kuwait, Bahrain, Sudanas, Tunisija, Qataras — kai kurios stipriau, kitos mažiau įsijungė į karą prieš Izraelį. Jų bendras teritorijų dydis šimteriopai praneša Izraelio apie 8 tūkstančių kvadratinių mylių didumą. Turėdami gausias žibalo versmes arabai turi gausias pajamas pažangai ir gyventojų gerovei didinti.

Kame gi čia dalykas? Paskutiniais keliais metais arabų kovojančias tautas, ypatingai egiptiečius ir sirijiečius stipriai rėmė Sovietų Rusija. Ji siuntė atrinktus instruktorius, moderniškus ginklus ir amuniciją, nes ji gyvai buvo suinteresuota Izraelio nugalėjimu ir nušlavimu, kaip nepriklausomos valstybės, nuo šios žemės paviršiaus. Iš kitos pusės JAV buvo ir yra suinteresuotos, kad Sovietų Rusija neįsigalėtų Vidurio Rytų srityse, teikė ir tebeteikia militarinę ir kitokią pagalbą Izraeliui.

Stebint susirėmimų kautynes, aiškiai matėsi, kad šiais laikais kovų laukuose pergalę lemia nevien gausumas kareivių, bet labiausiai ginklų tobulumas ir gera vadovybė. Kieno rankose yra tobuliausi ginklai-ima viršų. Mašinos dabar atlieka triuškinantį darbą karo frontuose. Tai ne tie laikai, kai kovose buvo vartojami iš medžio ar iš geležies padirbti įrankiai, vėliau saidokai, dar vėliau vienos tūtos šautuvai. Pirmojo pasaulinio karo metu kovų laukuose pasirodę kulkosvaidžiai, tankai ir lėktuvai suvaidino didelį vaidmenį, o iki šių dienų tie karo pabūklai yra nepaprastai ištobulinti. Kaip 1967 metais, taip ir paskutinių dienų kautynėse pergales lėmė tobulesni ginklai.

Valdydami kapitalus, žydai nesigaili iš visų pusių ujamai savo tautai sudaryti pastovesnį prieglobstį, išlaikyti nepriklausomą Izraelio valstybę, kurios netekę vėl turėtų tenkintis savo likimu įvairiose svetimose šalyse.

Tik skaudūs nepasisekimai ir patyrimai gali užkrėsti arabus žydų pavyzdžiais: vieningumu, susiklausymu ir patriotizmu. Bet svarbiausia, kad izraelitai ir arabai pasirinktų taikų sugyvenimą.

Kronikos lietuvių ir anglų kalbomis

Lietuvių Kunigų Vienybė, kurios pirmininkas yra prel. Jonas Balkūnas, išleido anglų kalba Lietuvos Katalikų Kronikos Nr. 4. Ruošiamasi išleisti visi šeši Kronikos numeriai lietuvių ir anglų kalbomis. Vertindama šį didelį Kunigų Vienybės užsimojimą, Vliko Taryba, Valdybai pasiūlius, savo spalio 11 d. posėdyje leidėjams paskyrė 250.00 dol. subsidiją. (Elta)

— "Radio Liberty" iš Muencheno stoties spalio 5, 6, 10 ir 11 d.d., lietuvių kalba transliavo Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos ketvirtą numerį. Kronikos rinkinį — visus šešis numerius — pateikė Vlikas "Radio Liberty" centrui New Yorke ir jo stočiai Muenchene. Vlikas gavo įkalbėtas juosteles. (Elta)

Lietuvos Vyčių veikėjai praeitais metais Lietuvos reikalais yra parašę aukštiems valdžios pareigūnams ir laikraščiams 1500 laiškų. Šią akciją buvo plačiai išplėtęs buvęs vyčių vadovas a.a. kun. Jonas Jutkevičius-Jutt.

Brockton, Mass., aukštesniojoj mokykloj nuo šių metų mokslo pradžios po vieną valandą kasdien dėstoma lietuvių kalba. Dėsto mokytoja Nijolė Kucinaitė-Borges.

VLIKO TARYBA SVARSTĖ aktualius reikalus

Vliko Tarybos posėdis įvyko spalio 11 d. New Yorke.

Taryba išklausė išsamų valdybos informacinį pranešimą, kuris, svarbiausia, apėmė tris klausimus: (1) tolimesnė veikla prasidėjus antrajai Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos daliai; (2) mūsų veiksnių numatoma konferencija ir . . (3) pasiruošimai Vliko seimui, kuris įvyks gruodžio 1-2 d.d. Toronte.

Pirmuoju klausimu Tarybą plačiai informavo dr. J. K. Valiūnas, Vliko pirmininkas. Jis painformavo apie mūsų delegacijos sudarymą Helsinkiui ir kad ji buvo pavadinta Vliko delegacija, o ne Lietuvos, kaip kad kai kurie Tarybos nariai manė turėtų būti. Pavadinti Lietuvos delegacija būtų buvę galima, jei ji būtų sudaryta iš Lietuvos diplomatų ir Vliko talkininkų, diplomatams vadovaujant.. Tad Vlikas, kuris atstovauja tautai, sudarė delegaciją savo vardu. Savo vardu Vlikas įteikė ir du memorandumus užsienio reikalų ministeriams.

Ženevos konferencija gali užtrukti ilgai, o karui Viduriniuose Rytuose prasidėjus, nežinia kaip ji toliau rutuliuosis. Tačiau konferencijos eigai ir toliau stebėti bei reikalui ištikus, reaguoti, visai glaudžiai bendradarbiaujama su diplomatine tarnyba. Drauge dirbama su latviais ir estais.

Apie ruošiamą mūsų veiksnių darbo konferenciją Tarybą informavo Vliko vicepirmininkas J. Valaitis. Jis pabrėžė, kad dėl pasikeitimų Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybėje, numatytoji konferencija gal galės įvykti tik 1974 m. pradžioje. Konferencijos reikalams apsvarstyti ir Pasaulinės Baltų Santalkos paskirčiai panagrinėti, numatomas specialus Tarybos posėdis.

Vicepirmininkas J. Audėnas painformavo apie pasiruošimus Vliko seimui. Darbotvarkė jau esanti paruošta, tik dar nebaigta susitarti su prelegentais kai kuriems klausimams svarstyti. Šiame Seime numatoma daugiau sustoti ties Lietuvos valstybės reikalais, o ne jos laisvinimo klausimu, kaip kad dažniausia būdavo praeituose seimuose. Apie Lietuvos rusifikaciją kalbės "Draugo" redaktorius Bronius Kviklys; apie žmogaus teises — dr. Kazys Karvelis. Rytprūsių Ateities problemą nagrinės prof. Martynas Brakas. Bus pranešimas "Vlikas Lietuvos pogrindy".

Lapkričio 25 d., Vlikui sukanka trisdešimt metų. Siedama šią sukaktį su ateitimi, Taryba nutarė paruošti naujas Lietuvos laisvinimo programos gaires ir pavedė tokį projektą sudaryti Politinei ir teisių komisijai.

Posėdžiui pirmininkavo Kęstutis Miklas, Rytų Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio atstovas, sekretoriavo dr. Bronius Radzivanas, Lietuvių Fronto Bičiulių atstovas. (Elta)

Minėjo vedybinę sukaktį

Leonardas ir Angela (Evaldaitė) Šimučiai, gyv. 228 Nauvo, Park Forest, Ill., spalio 16 minėjo 55 metinę vedybinio gyvenimo sukaktį.

Jaunodu sutuokė kun. Nikodemas Petkus Apreiškimo liet. bažnyčioje, Brooklyn, N. Y.

Šimučiai užaugino ir išmokslino tris sūnus ir dukterį; turi 16 anūkų ir 5 proanūkus.

L. Šimutis Katalikų Susivienijimui pirmininkavo 38 metus. Praeitam seime, įvykusiam Chicagoje, už nuopelnus, pakeltas garbės nariu.

Antrasis Liet. Mokslo ir Kūrybos simpoziumas

1973 m. lapkričio 21-25, Chicagė, Ill.

Vis plačiau išsisklaidant po laisvąjį pasaulį, jaučiamas gyvas glaudesnio tautinio bendravimo reikalas. Tolstame vieni nuo kitų, visai neįjučiomis — suartėjimui gi — reikalingos planingos ir ryžtingos visapusiškos pastangos.

To siekiant, t.y., tarpusavio ryšiams atnaujinti ir sustiprinti, naujoms pažintims sudaryti, moksliniais atsiekimais savųjų tarpe pasidalinti, yra šaukiamas II-sis MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS.

Sudaryta stipri ir įdomi akademinė programa, kurioje gyvu žodžiu bus pažvelgta į naujausius mokslinius atsiekimus, jų reikšmę dabarčiai ir intriguojančias perspektyvas ateičiai.

Nepamirštos taip pat visuomeninės bei kultūrinės sritys. Numatomas susipažinimo pobūvis, prof. V. Jakubėno kūrinių koncertas ir po visų darbų — šaunus banketas.

VIETA IR LAIKAS

Simpoziumo darbai ir iškilmės vyks š. m. lapkričio mėn. 21-25 dienomis Jaunimo Centre — 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636. Tel.: 312 — PR 8-7227.

Susipažinimo pobūvis — trečiadienį, lapkričio mėn. 21 d. 19:30 val. Lietuvių Tautiniuose Namuose, 6422 So. Kedzie Ave. Tel. 312 — 778-9878, arba 778-7707.

Kompozitoriaus Vlado Jakubėno muzikos kūrinių koncertas — Penktadienį, lapkričio 23 d., 20:00 val. Maria High School Auditorium, 6700 S. California Avenue, Chicago, Ill.

Banketas — Šeštadienį, lapkričio mėn. 24 d. 19:30 val. — The Sabre Room, 8900 West 95th St., Hickory Hills.

Globėjų, rengėjų ir organizatorių vardu,

Prof. dr. VYTAUTAS S. Vardys
Programos rengimo darbų koordinatorius

Inž. JONAS JURKŪNAS
Organizacinės Technikinės Komisijos Pirmininkas

"LAISVĖ NEĮKAINOJAMA"

Tokia antrašte italų dienraštis "Gazetta del Sud" savo rugsėjo 6 laidoje patalpino straipsnį, perspausdintą iš "Elta-Press". Tai gana ilgas ir išsamus Romo Kalantos didžiosios aukos Lietuvai aprašymas — 1972 m. gegužės 14 d. susideginimas, jo laidotuvės, tų pačių metų gegužės 18-19 demonstracijos Kaune, kuriose buvo reikalaujama laisvės Lietuvai ir kuriose esą dalyvavę ne tik kauniečiai, bet ir ukrainiečių, gudų, latvių ir estų atstovai. Devyni demonstrantai buvę nubausti, o šimtai jaunuolių dar laukia teismo, per tūkstantį jaunimo esą ištremta į Sibirą. (Elta)

MALDA

O Viešpatie, pažvelk mūsų žemėn,
Kaip ją mina koja svetima, skaudi,
Kai mūs akys ir dangus aptemę
Ir kaip skausmo kupina širdis . . .

O Viešpatie, mus tremia ir marina
Ir tikėjimą mums plėšia iš širdžių,
Ir stumia iš namų į lauką plyną
Atsigrįžti į degėsius tuos skurdžius . . .

O Viešpatie, mus lyja, vėjas pučia,
Šaltas šaltis krečia alkanus plikus —
Tik ašaros, tik klykiantys vaikučiai,
Tik vaitojimai ir nerimas skaudus!

O Viešpatie, be laisvės, be pastogės,
Be gimtos žemelės šaltžemio brangaus! . . .
Už ką, už ką mus toji rykštė smogė
Ir už ką nelaimės krito iš dangaus? . . .

O Viešpatie, išgirski mus! Malonės!
Nebeleiski žūti ir paguoski mus!
Grąžinki laisvę.į tėvynės klonius
Ir tikėjimą grąžinki į namus!

Jonas Aistis

DU TREČDALIAI KIETOSIOS ANGLIES DAR NEIŠKASTA

Pirmieji Lietuvos imigrantai Jungtinėse Amerikos Valstybėse daugumoje vykdavo į Pensylvanijos valstybės kietosios (anthracite) anglies rajonus, ypač į Luzerne, Schuylkill ir Lackawanna apskritis. Čia lengvai gaudavo darbus, kurie buvo sunkūs su ilgomis darbo valandomis ir su žemais atlyginimais. Užrekorduotos algos parodo, kad industrijos vystymosi pradžioje mainierys gaudavo po 20 centų į valandą, "leiberys" — 17 centų į valandą.

Darbas buvo ne tik sunkus, bet ir pavojingas gyvybei ir sveikatai. Retas kuris angliakasys, išdirbęs ilgesnį laiką kasyklose, išlikdavo nepaliestas dusulio, kurs be atitinkamos priežiūros ir medikalinės pagalbos kankina savo aukas.

Pažymėtina, kad kietosios anglies rajonuose įsikūrė JAV-tybėse pirmieji lietuvių naujokynai (kolonijos), pirmosios parapijos, organizacijos (pav. Susivienijimai) ir draugijos.

Praktiškai, kietoji anglis pradėta vartoti su 1808 metais (165 m. atgal), kai Luzerne apskrities (Pa.) teisėjas Jesse Fell sėkmingai išmėgino kietąją anglį, kaip kurą, vartodamas atitinkamas grotas deginimui. Tie pirmieji išmėginimai padaryti Fell House pastate, kampas So. Washington str. ir Northampton str., Wilkes Barre. Tas pastatas ir dabar tebestovi tik apie 1/3 (vienas trečdalis) bloko nuo Katalikų Susivienijimo centro įstaigos. To namo sienoje įrengta lenta su paaiškinimu, kad čia 1808 m. teisėjas Fell pirmą kartą "užkūrė" kietąją anglį.

Aukščiausio čiukuro kietosios anglies produkcija buvo pasiekusi prieš pat pirmąjį pasaulinį karą ir karo metu. Pavyzdin, 1914 m. išprodukuota 90,822,000 tonų, kompanijos samdė 179,678 darbininkų, 1917 m. išprodukuota 99,612,000 tonų. Po to produkcija pradėjo mažėti, nes ją pradėjo pavaduoti kiti kuro ir energijos elementai, kaip elektra, aliejus, o paskutiniais laikais panaudojama ir atominiai elementai. Beje, be anglies teikiamos energijos ir dabar neįmanoma apsieiti, vienok produkcija žymiai sumažėjo. Pavyzdin, jau 1951 m. Luzerne apskrityje išprodukuota tik 14,461,000 tonų ir dirbo tik 28,446 darbininkų. Šiuo laiku produkcija ir darbininkų skaičiai dar daugiau sumažėję. Kompanijų vadovai mano, kad traukinių transportacijos pagerinimai žymiai prisidėtų prie kietosios anglies industrijos išgelbėjimo nuo bankroto.

Pažymėtina, kad ekspertų apskaičiavimais dar du trečdaliai kietosios anglies yra požemiuose. Žemiau paduota lentelė parodo, kiek tonų anglies, imant atskiras apskritis ir bendrą skaičių, yra išprodukuota ir kiek dar tonų yra požemiuose, prisilaikant 1970 m. sausio 1 suvestų apskaičiavimų:

Carbon iškasta 320,000,000, rezervai 310,000,000; Columbia 130,000,000, 480,000,000; Dauphin 140,000,000, 740,000,000; Lackawanna 1,600,000,000, 390,000,000; Lebanon 4,000,000, 1,000,000,000; Luzerne 2,800,000,000, 1,700,000,000; Northumberland 680,000,000, 1,900,000,000; Schuylkill 2,200,000,000, 9,900,000,000; Susquehanna 1,000,000, 5,000,000; Wayne 4,000,000, 6,000,000.

Iš viso Iškasta 8,000,000,000. Rezervai 16,000,000,000.

Nežiūrint tokio kietosios anglies industrijos sumažėjimo visdėlto dar tūkstančiai lietuvių čia užsidirba duoną ir išlaiko savo šeimas.

Paskutiniais laikais žymiai pagerinta gyvybės ir sveikatos apsauga, mokamos gan geros algos ir pagerintos kitos sąlygos.

Kietosios anglies industrijai sumažėjus, kitoms industrijoms silpnai besiplečiant, vyresnės kartos eilėms retėjant, o jaunesnėms kartoms prie suodinų darbų nelabai limpant, ir išvykstant į kitus rajonus, lietuvių kolonijos kietosios anglies rajonuose irgi laipsniškai nyksta, o kartu silpsta ir tautinis judėjimas ir veikla.

DĖL PREKYBOS SU SOV. SĄJUNGA

JAV Kongrese eina aštri kova dėl šio krašto prekybos išplėtimo su Sovietų Sąjunga. Pagrindinė tos kovos priežastis yra: pripažinti į Ameriką įgabenamoms Sovietų Sąjungos prekėms didžiausio palankumo muitų tarifo principą, kuris taikomas kitoms draugiškoms valstybėms, ar nepripažinti?

Senatorius Henry M. Jackson ir kongresininkas Charles A. Vanik įnešė pataisą, kad kol Sovietų Sąjunga neleidžia žydams ir kitų tautų gyventojams laisvai išvažiuoti, kur jie norėtų, ir tuo laužo žmogaus ir piliečio teises laisvai judėti, tol didžiausio palankumo principo prekybos mainams su sovietais netaikyti.

Rezoliucijai pravesti reikia ir visuomenės paramos. Todėl visi Amerikos lietuviai prašomi rašyti laiškus senatoriui Jacksonui ir savo valstyjos senatoriams, kad jie paremtų Jackson-Vanik rezoliuciją. (Elta)

Vytauto Didžiojo Universiteto 50 metų sukaktis iškilmingai paminėta lapkričio 3 Carnegie Endowment salėje Manhattane. Nuotraukoje — darbo prezidiumas. Iš k. Giedrė Kumpikaitė, vadovavusi programai, prof. dr. Jonas Puzinas ir Aldona Augustinavičienė, abu skaitę paskaitas, Paulius Jurkus, rodęs skaidres iš universiteto gyvenimo. Kalba dr. V. Paprockas, organizacinio komiteto pirmininkas. Nuotr. L. Tamošaičio.

Kiekviena lietuvė-lietuvis, priklausydami Katalikų Susivienijime, turi tvirtą saugią apdraudą ir tuo pačiu laiku asmeniai dalyvauja organizuotam lietuvių judėjime ir veikloje. Miela lietuvė-lietuvi, jei dar nepriklausai — įsirašyk be atidėliojimų.

OKUPUOTŲ BALTIJOS KRAŠTŲ ŽMONIŲ NUOTAIKOS

Baltimorės "The Sun" patalpino eilę straipsnių apie Sovietų okupuotąsias Lietuvą, Latviją ir Estiją. Straipsnį, pavadintą "Baltic Nations Resist Cultural Eclipse", autorius Michael Parks taip pradeda:

"Beveik 43 metams praėjus nuo trijų Baltijos valstybių — Estijos, Latvijos ir Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą, ten vis dar tebesireiškia stiprios nacionalistinės — atvirai antisovietinės — nuotaikos".

Kalbant su įvairių sluoksnių lietuviais, latviais ir estais, įdomu esą stebėti jų daromą aiškų skirtumą tarp "mes" ir "jie".

Drąsesni tiesiog rėžia: "Nekenčiu rusų". Vienas latvis ūkininkas pasakė: "Jie sunaikino mūsų kraštą, nieko neduoda mums, tik ima". Estijos sostinėje Taline viena inteligentė moteris pasakė amerikonui turistui: "Aš esu viena tų nelaimingųjų, kuriems nepavyko pabėgti prieš rusams ateinant. Mes niekad nebuvom tokie skurdžiai kaip dabar. Rusai atėmė viską, ką turėjome". "Tie rusai neįmanomi", pasakė vienas latvis mokytojas. "Jie nori, kad visi būtų tokie, kaip jie. Bet kas nori būti toks, kaip rusas?"

Atrodo, kad tokios nuotaikos viešpataujančios visur. Taip, pvz., bilietai rusų operai Vilniuje esą dažnai lieka neišparduoti arba parduoti rusams ir turistam. Tuo tarpu lietuviški teatrai yra kimšte prikimšti.

Kultūriniam prievartavimui ir sovietinei niveliacijai esą priešinasi patys vietiniai komunistai valdžioje. "Mes esame prieš kultūrinę homogenizaciją", pasakė vienas Lietuvos kultūros ministerijos pareigūnas, kurio uždavinys kaip tik yra įvesti Lietuvoje Maskvos įsakytą rusiško pavyzdžio naują sovietinę kultūrą. Anot jo, tatai vestų prie kultūrinio steriliškumo.

"Mano problema yra ta, kad aš pilnai tikiu sovietų valdžia, bet ne rusų kultūra kiekvienam", sakė tas lietuvis. "Man sunku versti kitus priimti tą naująją kultūrą, kai aš pats ja netikiu".

Tačiau visi vietiniai komunistai valdžioje pripažįsta, kad sunkiausia jų problema esanti išlaikant tautines tradicijas neskatinti nacionalizmo, kuris čia laikomas antisovietiniu, antirusišku, separatistiniu.

1972 m. gegužės 14 d. Kauno jaunuolio susideginimas buvusi žiežirba, kuri sukėlusi laisvės demonstracijų gaisrą. Joms numalšinti reikėjo net kariuomenę atkviesti.

Lietuvos katalikai pakartotinai protestavo prieš tikybos persekiojimą Lietuvoje, siuntė pareiškimus ir memorandumus, kaip pvz. 17,000 pasirašytas memorandumas Brežnevui ir Jungtinėms Tautoms.

Tuo tarpu konfliktai su valdžia esą ne politinio, bet ekonominio, kultūrinio ir socialinio pobūdžio. Bet, kaip išsireiškė 33 m. amžiaus estas inžinierius, "anksčiau ar vėliau kultūrinė priespauda, socialinis trinimasis ir mūsų ekonominio augimo tramdymas virs politiniu konfliktu. Tačiau mes dar nesame pribrendę revoliucijai. Viskas, ko galime šiuo laiku tikėtis, yra mūsų tautinės tapatybės išlaikymas ir tam tikra apsisprendimo laisvė".

Taip pvz. estų ir lietuvių komunistams pavyko atkovoti, kad tų respublikų universitetuose dėstomoji kalba yra estų ir lietuvių, o ne rusų.

"Ne, Rusija mūsų neprarijo", pasakė senas lietuvis komunistas. "Mes esam lietuviai, ne rusai". (Elta)

Dabar sovietijoje religijos persekiojimo metodai, pradedant nuo padaužų chuliganiško siautėjimo bažnyčiose ir vaikų terorizavimo mokyklose, baigiant kaikurių atsakingų dvasininkų užsieninės propagandos veiksniams pareiškimais apie "pilną tikėjimo laisvę Lietuvoje", — suraizgė tokius klaikius melo ir suktumo labirintus, kad kiekvienas tikintysis juose gali būti apkaltintas ir pasmerktas, nors dar dauguma bažnyčių, kaip sakoma, tebėra atdaros.

Jei katalikų padėtis Lietuvoje nebūtų taip dramatiška, atrodytų net juokinga ir neįtikėtina, kad dėl paprasto bažnytinio sandėliuko pataisymo Ceikinių parapijiečiai turėjo kreiptis net į Maskvą...kad Ignalinos katalikai turėjo skųstis Leonidui Brežnevui dėl savo medinio lauželio, kuriame laikinai būdavo pamaldos, iš jų atėmimo...

Kitų vietovių tikintieji skundžiasi dėl uždraudimo jiems dalyvauti net velykinėje procesijoje, dėl priekabių, kodėl jaunimas bažnyčioje pasirodė tautiniuose drabužiuose, dėl draudimo kunigams bažnyčiose aiškinti vaikams tikėjimo tiesas, kodėl buvo kas patarnauja Mišioms, kodėl kitos parapijos kunigas sakė pamokslą...

"Religijos praktikavimo varžymai mums skaudesni nei medžiaginės skriaudos", pastebi savo pareiškime Stirnių parapijos katalikai. Tokių idealistų dvasia primena istorinius Kražių pilkuosius didvyrius. Žvaigždutėmis jie spindės mūsų tautos dvasinėje epopėjoje".

Išeivijos vaidmuo

Dienraščio "Draugo" redakcijos narys Al. B. spalio 4 laidoje, pažymėjęs, kad nežiūrint nežymių nuotrupų, lietuviškos išeivijos vaidmuo kultūriniam gyvenime, Lietuvos reikalų gynime ir laisvinimo akcijoje yra tikrai didelis ir svarbus. Tarp ko kito ten rašoma:

"Mes išvykome iš savo žemės ne kaip duoneliautojai, dr. A. Maceinos terminu tariant, bet kaip protesto žmonės. Tačiau laikui bėgant žmogui lengva apsiprasti su padėtimi ir iš mūsų daugelio jau liko duoneliautojai, o ne protestuotojai, daugelis jau įsikūrė ir nieko kito nebenori žinoti. Kiti taip gerai įsikūrė, jog jaučiasi patenkinti, kad juos teroras išvijo iš namų. Yra jau niekur nebenorinčių dalyvauti kokioj nors visuomeninėj veikloj. Jie tampa jau eiliniais emigrantais, kokių visada buvo."

Vienok:

"Išeivija tebėra gyva. Nors pasitaiko silpnumo ženklų, bet vieniems pavargus, ateina kiti. Visų pareiga rūpintis, kad ta išeivija būtų kuo ilgiau stipri. Nuo jos stiprumo labai daug priklauso pavergtos Lietuvos ne tik buitinis, bet ir kultūrinis gyvenimas. Ir galime įsivaizduoti, kas būtų, jei nebūtų lietuvių ir tų visų Sniečkaus keikiamų įstaigų, kultūrinių ir politinių vienetų. Nebebūtų laikraščiuose nei laiškų, nei JAV atstovų rūmuose ir senate pareiškimų Lietuvos reikalu, nes visa, kas padaroma, padaroma tik reikalaujant, prašant. demonstruojant, rašant ir leidžiant vienokius ar kitokius leidinius."

— Š. m. rugsėjo 28 Cleveland, Ohio, mirė dailininkas Antanas Vaikšnoras, 55 m. amžiaus.

MIRĖ KUN. P. TOTORAITIS

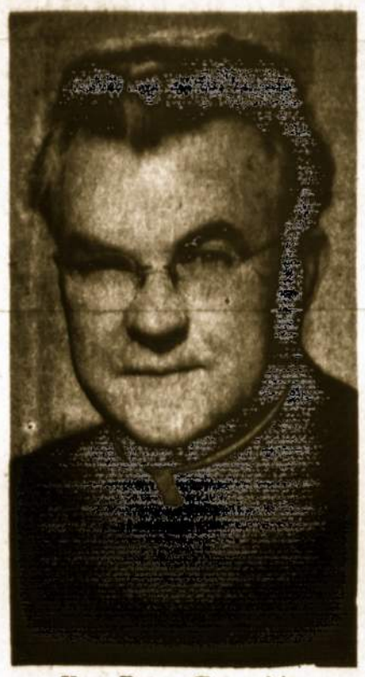

Kun. Petras Totoraitis

Newark, N. J. Antradienį, spalio 30, mirė ilgametis lietuvių Šv. Trejybės parapijos asistentas, Lietuvių Katalikų Susivienijimo 19 kuopos sekretorius kun. Petras Totoraitis.

Iškilmingos laidotuvės įvyko šeštadienį, lapkričio 3 d. Po gedulo pamaldų, atlaikytų Šv. Trejybės bažnyčioje, jo kūnas išvežtas ir palaidotas Toronto lietuvių parapijos kapinėse.

Velionis buvo gimęs 1909 metais birželio 21.

Mokėsi Marijonų gimnazijoje Marijampolėje ir Vilkaviškio kunigų seminarijoje. Kunigu buvo įšventintas 1934 metais birželio 17. Vikaravo Pakuony ir kitose parapijose.

Pasitraukęs nuo bolševikų į vakarus, kapelionavo gimnazijoje ir uoliai dalyvavo tremtinių veikloje.

Kunigaudamas Newarke, aktyviai buvo įsijungęs į Katalikų Susivienijimo, Vyčių, BALFo ir kitų patriotinių organizacijų veiklą.

Velionis ilgoką laiką sirgo širdies negalavimais, kurie galų gale pakirto jo gyvybę.

Velionies asmeny netekome uolaus kunigo ir visuomenininko.

Bangkok, Thailand. — Dėl vidaus neramumų, ypatingai studentų sukeliamų kruvinų riaušių, atsistatydino premjeras Thamon Kattchorn. Karalius nauju premjeru paskyrė prof. dr. Sanya Tammasak.

— Populiarus Bears futbolo žaidėjas Dick Butkus, chicagietis, spalio mėnesį dviem atvejais buvo sužeistas rungtynėse su kitom komandom

— Spalio 5, 6 ir 7 Toronte įvykusios 19-tosios Kanados Lietuvių Dienos parengimai — susipažinimo vakaras, bažnytinės iškilmės, oficialioji dalis, didžiulis koncertas — pavyko visais atžvilgiais. Ypač puikiai pasirodė jaunimas uoliai prisidėdamas prie rengimo ir gausingai dalyvaudamas parengimuose.

Oslo, Norvegija. — Spalio 16 paskelbta, kad 1973 metų Nobelio Taikos dovanas laimėjo dabartinis JAV sekretorius dr. Henry Kisssinger ir šiaurės Vietnamo diplomatas Le Duc Tho, abu prisidėję prie Vietnamo karo užbaigimo. Abu gaus po 60 tūkstančių dolerių.

Mielas Tautieti, drauskis LRK Susivienijime

LRKS yra tvirta, saugi lietuvių fraternalinės apdraudos organizacija. Turtas siekia 3 milijonus dolerių.

Turi moderniškus apdraudos planus pilnamečiams ir jaunamečiams:

- **20 metų mokėjimo — 20 Year Payment Life**
- **20 metų taupymo — 20 Year Endowment**
- **Taupymo iki 65 metų — Endowment at Age 65**
- **Mokėjimo iki 85 metų — Life Paid Up at 85 (tik pilnamečiams).**
- Specialūs taupymo planai iki 65 metų jaunimui Juvenile Endowment at 65

Susivienijimas turi ir priedinius draudimus už mažus mokesčius. Aplikantai nuo 16 iki 40 metų, nuo $500.00 iki $2000.00 apdraudai priimami be medikalinės egzaminacijos—sveikatos patikrinimo.

Susidomėję apsidraudimu Lietuvių R. K. Susivienijime, kreipkitės į jūsų kolonijoj gyvuojančios kuopos sekretorių, arba į Susivienijimo centrą išpildant žemiau paduotą kuponą.

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE
P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.)
Wilkes-Barre, Pa. 18703

Esu susidomėjęs apsidraudimu Liet. R.K. Susivienijime

Vardas, pavardė .....

Adresas .....

..... **(Zip Code)**.....

Jeigu norėtut priklausyt jūsų kolonijoj gyvuojančion Susivienijimo kuopon, centras pasiųs šį kuponą kuopos sekretoriui, kurs asmeniai atlankęs suteiks paaiškinimų, patarimų ir atliks reikalingus formalumus. Malonėkite atsakyt:* ..... *(taip arba ne).

Jeigu panorėsit įsirašyt centrinėn kuopon, tada ir narystės mokesčius siųsit tiesiog į centrą. Malonėkit atsakyt:* ..... *(taip, arba ne).

A. L. T. METINIO SUVAŽIAVIMO CHICAGOJE DARBOTVARKĖ

Amerikos Lietuvių Tarybos 33-jo suvažiavimo, 1973 m. lapkričio mėn. 17-18 dienomis, Sheraton Midway Motor Inn, 5400 South Cicero Avenue, Chicago, Illinois,

DARBOTVARKĖ

1. Suvažiavimo atidarymas ir invokacija.
2. Sveikinimai.
3. Suvažiavimo dalyvių-organizacijų ir skyrių atstovų pristatymas.
4. Prezidiumo, sekretoriato ir komisijų sudarymas.
5. Amerikos Lietuvių Tarybos valdybos pranešimas.
6. Amerikos Lietuvių Tarybos atstovo Europos Saugumo Konferencijoje pranešimas — dr. Jonas Genys.
7. Amerikos Lietuvių Tarybos Iždo globėjų pranešimas.
8. Penkmetinio Kongreso ruošimo klausimas.
9. Suvažiavimo dalyvių pasisakymai ir pastabos dėl pranešimų ir jų tvirtinimas.
10. Amerikos Lietuvių Tarybos atstovų pranešimai ir sugestijos.
11. Amerikos Lietuvių Tarybos, valdybos ir Iždo globėjų rinkimai.
12. Klausimai ir pasiūlymai.
13. Rezoliucijų ir sveikinimų priėmimas.
14. Suvažiavimo uždarymas.

Suvažiavimo pradžia 9:30 val. ryto. Bendri pietūs 1-2 val. p.p. Atstovų ir svečių priėmimas ir susipažinimas ALTos patalpose penktadienį, lapkričio mėn. 16 d., nuo 7 val. vakaro ligi 10 val. vakaro.

Iškilmingos šv. mišios Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje, 4557 South Wood Street, ir lietuvių Evangelikų parapijos bažnyčioje, 6641 South Troy Street, 10 val. ryto. lapkričio 18 d., 1973.

Dr. Kazys Bobelis
ALT Pirmininkas

Dr. Vladas Šimaitis,
ALT Sekretorius

Buenos Aires, Argentina. — Š. m. rugsėjo 18 mirė laikraštininkas, ilgametis "Argentinos Lietuvių Balso" redaktorius Kastas Norkus, 80 m. amžiaus. Buvo kilęs iš Santakos kaimo, Kalvarijos valsčiaus, Marijampolės apskrities. Gyvendamas JAV jis dirbo prie "Sandaros" ir prie kitų laikraščių.

Jerry City, Ohio — Spalio 9, anksti rytą, dėl trailerio gaisro žuvo 8 Trevinų vaikai. Tėvas ir motina grįžę iš naktinio (dženitorių) darbo rado vaikus užtroškusius dūmuose.

KĄ RAŠO KITI LAIKRAŠČIAI

Testamentų sudarymo reikalu

Mėnesinis laikraštis "Lietuviai Amerikos Vakaruose", rugsėjo mėn. laidoje, pataria sudaryt atitinkamus palikimų testamentus, ypatingai viengungiams, kad jų sunkiai uždirbtos santaupos nepatektų sovietams ar į kitas svetimas rankas:

"Neseniai New Yorke leidžiamame rusų pabėgėlių laikraštyje buvo straipsnis, kaip sovietai gaudo JAV mirusių žmonių palikimus. Jie ypatingai gaudo turtingesnių nevedusių asmenų adresus, juos seka, suranda Rusijoje (ar jų okupuotuose kraštuose) gimines ir jiems pakiša pasirašyti įgaliojimus, kad valdžia galėtų išgauti be testamento paliktą turtą. JAV sovietai turi savo advokatus kiekviename didesniame mieste, kurie čia bylinėjasi dėl palikimų, ypač, jei mirę asmenys nėra parašę tinkamų testamentų.

Pavyzdžių toli ieškoti nereikia: štai neseniai Chicagoje mirė žinomas žurnalistas Gintneris. Buvo nevedęs, neparliko jokio testamento, — tuoj prisistatė sovietų advokatai ir kelias dešimtis tūkstančių dolerių paėmė į savo globą, giminėms tik trupinius teatidavę.

Dėl testamentų sudarymo geriausiai gali patarti Balfo centras ir jo skyrių valdybos nariai, nes jie turi pavyzdžius, kaip turi būti sudarytas testamentas, kad Lietuvoje giminės iš to turėtų daugiausia naudos (pav.., pasiunčianū automobilius arba kitus vertingus daiktus)".

APIE PILKUOSIUS DIDVYRIUS

Savaitraščio "Tėviškės Žiburiai" š. m. rugsėjo 27 laidoje, raide Č pasirašes bendradarbis, taip apibudina lietuvių tautos pilkuosius didvyrius kovojančius už tikėjimo laisvę:.

"Slaptai leidžiamas spaudinys, vadinamas "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika", tarp daugelio kitų jaudinančių dokumentų apie mūsų brolių idėjines kovas, paskelbė Ceikinių, Ignalinos, Stirnių ir kitų Rytų Augštaitijos lietuvių katalikų parapijiečių skundus ir protestus dėl religinio persekiojimo net pačiam Brežnevui.

Kalinių laiškas Kremliui

"Daily News"spalio 12 d. laidoje paskelbė žinutę "Soviet Prison Protest", kur rašoma apie 16 darbo stovyklos kalinių laišką Kremliui. Tarp jį pasirašiusių buvo ir Simas Kudirka. Laiškas, tarp kitko taip skamba: "Mes sveikiname akademiko A.D. Sacharovo kovą už žmogaus teises ir laisves Sovietų Sąjungoje". Sacharovas perspėjo Vakarus prieš susitarimus su Sov. Sąjunga, kol joje nebus demokratizacijos. (Elta)

Apie kokius kovotojus ten rašoma?

"Šių dienų juodašimčiai pasiryžę šaudyti, deginti, naikinti", rašo "Lit. ir Menas" (1973.IX. 22). "Tik ne viską įveikia liepsna ar kulka — visados lieka šviesus kovotojų už laisvę atminimas, lieka jų idėjos, šaukiančios kovoti už tuos idealus, kuriems jie paaukojo gyvenimą". Kas tie "šviesūs kovotojai" 1944-52 m. partizanai, 1972 demonstruoja už Lietuvos laisvę? Ne. L. ir M. rašo apie ...įvykius Čilėje.

(Elta)

Lietuvių k. vadovas "INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN"

Tai didelė ir plati lietuvių anglų kalbos gramatika paruošta kalbininkų Leonardo Dambrūno, Antano Klimo ir William R. Schmalstieg.

Gramatika tinka norintiems geriau išmokti lietuviškai ir angliškai. 40 pamokų su pratimais; platus žodynas. Vertimams, pasikalbėjimams ir pasiskaitymams pateikti rinktinių lietuvių rašytojų, poetų ir liaudies kūriniai.

Kaina 8.00 dol.

Galima įsigyti "Garso" administracijoje, P. O. Box 32 (71-73 So. Washington St.) Wilkes Barre, Pa. 18703.

Chicagoje rugsėjo 23 buvo Jaunimo Centro statybos pabaigtuvės. Pamaldos lauke prie paminklo žuvusiem dėl Lietuvos laisvės. Nuot. D. Vakarės

Traktoriumi nugriovė paminklą kapinėse

Palanga. — Pokario metais Palangos gyventojai Astrauskai buvo ištremti į Sibirą ir ten iškentėjo 11 metų. Grįžę į Lietuvą rado sugriautą tėviškę ir mirusius tėvelius, kuriems 1971 metų pabaigoje Palangos kapinėse pastatė paminklą. Salia tėvų kapo Astrauskai rezervavo dvi vietas sau, o paminkle įrašė savo gimimo datas. Brangų paminklą apiformino vienas gabus menininkas. Paminklu nesižavėjo tik Palangos miesto valdžia, kuriai paminklo apipavidalinimas priminė jų darbus: su traktorium miesto parke nuverstą ir atiduotą metalo laužui menišką žalvarinę Kristaus statulą, ant Birutės kalno sunaikintas dvi Marijos statulas ir t.t. Astrauskų paminkle buvo pavaizduota sulaužyti kryžiai, o lietuvaitė sudėjus rankas meldžiasi — "Gelbek mus, Viešpatie"!

Sofijai Astrauskienei raštu buvo pranešta, kad Palangos vykdomojo komiteto sprendimu 1972 metais balandžio 13 komunalinių įmonių kombinatas įpareigotas paminklą nugriauti. Moteris kreipėsi į Palangos vykdomąjį komitetą, į milicija, bet ten jai pasakė, kad paminklas blogai apiformintas; iš paminklo reikia išbraukti žodžius "Gelbėk mus, Viešpatie" ir panaikinti jos bei vyro įrašus. Astrauskienė nesutiko tai padaryti.

— Be Dievo žodžio paminklas tinka tik prie karčiamos pastatyti, o ne kapinėse. Aš esu katalikė, gyvenu ir mirsiu su Viešpaties vardu. Jūs ateistai, Dievu netikite, tai kodėl bijote Jo vardo!

— Tas įrašas yra antitarybinis — barėsi pareigūnai. — Tereikia pridėti: Gelbėk mus, Viešpatie, nuo komunistų. Pakeisk užrašą, arba mes nugriausime paminklą.

Astrauskienė parašė LTSR Ministrų Tarybai, kuri pasiuntė jį Komunalinių ūkių ministerijai, o ši tylėjo. Į pakartotiną skundą LTSR Ministrų taryba atsakė neigiamai. Tada Astrauskienė kreipėsi į TSRS Ministrų tarybą, bet iš ten gavo tik pašto kvitą, kad skundas gautas.

Spalio 11 d. Astrauskienė sužinojo, kad valdžios pareigūnai nuvažiavo į kapines nugriauti paminklą. Atvykus į kapines ji rado Palangos Vykdomojo komiteto pareigūnus ir daug milicininkų ir saugumiečių. Iš statybų prievarta buvo atvaryti darbininkai, kuriems įsakė nugriauti paminklą. Daugelis jaunų darbininkų pasipriešino:

— Šio darbo mes nedirbsime — griaukite patys!

— Jei negriausite, atleisime iš darbo, — baugino vienas pareigūnas.

— Mes rasime geresnį darbą — atsakė darbininkai ir išsiskirstė.

Astrauskienė pasiryžo ginti paminklą. Atsistojusi prie paminklo pareiškė: "Kol aš gyva nenugriausite. Pirma mane nušaukite".

— Tu esi areštuota. Pasitrauk nuo paminklo!

Keturi saugumiečiai jėga atplėšė Astrauskienę nuo paminklo, įstūmė į milicijos mašiną, smarkiai sutrenkdami galvą, ir nuvežė į savo būstinę, kur Astrauskienė apalpo. Gydytojui pareiškus, kad Astrauskienės sveikatos stovis blogas, milicija leido jai grįžti į namus.

Paminklas traktoriumi buvo nugriautas ir išvežtas.

(LKBK Nr. 5)

Helsinkis. — Spalio mėn. mirė pagarsėjęs Suomijos bėgikas Paavo-Nurmi, 76 metų amžiaus. Tarptautinėse rungtynėse ir pasaulinėse olimpiadose jis yra laimėjęs daug čempionatų ir medalių.

— Buvęs ilgametis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje centrinis sekretorius dr. Algirdas Budreckis iš šios vietos rezignavo. Gavęs geriau apmokamą darbą draudimo įstaigoje Bostone — persikėlė su visa šeima. SLA sekretoriaus vietą užėmė ilgametė centro įstaigos pareigūnė Genovaitė Meiliūnienė.

— Pranciškonų spaustuvė Brooklyne spausdina pulkininko Kazio Škirpos parašytą veikalą "Sukilimas Lietuvos suverenumui atstatyti." Autorius telkia knygos platintojus. Suinteresuoti platinimu, kreipkitės į autorių šiuo adresu: Kazys Škirpa, 2043 36th Str., S. E. Washinton, D.C. 20020.

A. L. TARYBOS INFORMACIJA

REMIA SEN. JACKSON REZOLIUCIJĄ

Dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas kreipėsi į JAV senatorius ir kongresmanus prašant jų paramos senatoriaus Jackson rezoliucijai, kad nebūtų padidinta prekyba su Sovietų Sąjunga, kol žmonėms nebus leidžiama laisvai emigruoti iš Sovietų Sąjungos.

Kongresmanai Robert J. Huber ir Frank Annunzio ir Speaker of the House, Carl Albert, atsiuntė savo pritarimus remti sen. Jacksono rezoliuciją. Taip pat sen. Jackson atsiuntė dr. Bobeliui laišką dėkojant už ALTos stiprią paramą jo rezoliucijai.

Amerikos Lietuvių Taryba pakartotinai prašo visus lietuvius remti sen. Jacksono rezoliuciją (Kongrese pavadintą Mills-Vanik-Jackson proposal) ir prašo kreiptis į savo valstybės senatorius ir kongresmanus, kad jie taip pat remtų šią rezoliuciją.

Senatorius Richard Schweiker atsiuntė Amerikos Lietuvių Tarybai kopiją Congressional Record, kuriame randasi jo pareiškimas už Radio Free Europe ir Radio Liberty finansavimą. Pareiškime sen. Schweiker stipriai pašisako už šių stočių svarbią veiklą ir ragina savo kolegas senate greitai patvirtinti jų finansavimą.

Kongresmanas Edward J. Derwinski, atsiliepdamas į ALT pirmininko, dr. Kazio Bobelio laišką prašant paramos senatoriaus Jackson razoliucijai nedidint prekybą su Sovietų Sąjunga, kol nebus leidžiama laisvai emigruoti iš Sovietų Sąjungos, viešai perskaitė šį laišką Atstovų Rūmuose ir įtraukė į spalio 12 d. Congressional Record. Kongresmanas Derwinski gerai supranta pavergtųjų tautų problemas ir visada stipriai kovoja už visų žmonių teises.

Taip pat, būsimasis viceprezidentas, Gerald R. Ford, atsiuntė dr. Bobeliui laišką sen. Jackson rezoliucijos reikalu, kuriame jis prižada rūpestingai apsvarstyti šį reikalą. Kongresmanas Ford pritaria, kad kiekvienas Sovietų Sąjungos pilietis turėtų teisę laisvai emigruoti be aukštų mokesčių pareikalavimo, kuriuos kongresmanas Ford smerkia kaip išpirkimus.

ALT informacija

RAGINA PADĖKOTI

Kongresmanas Frank Annunzio stipriai pasisako už lėšas Radio Free Europe ir Radio Liberty transliacijoms. Jis taip pat pritaria, kad Radio Liberty transliacijos būtų perduotos latvių, lietuvių ir estų kalbose. Padėkos laiškus Amerikos Lietuvių Taryba ragina rašyti: Congressman Frank Annunzio, House of Representative, Washington, D.C.

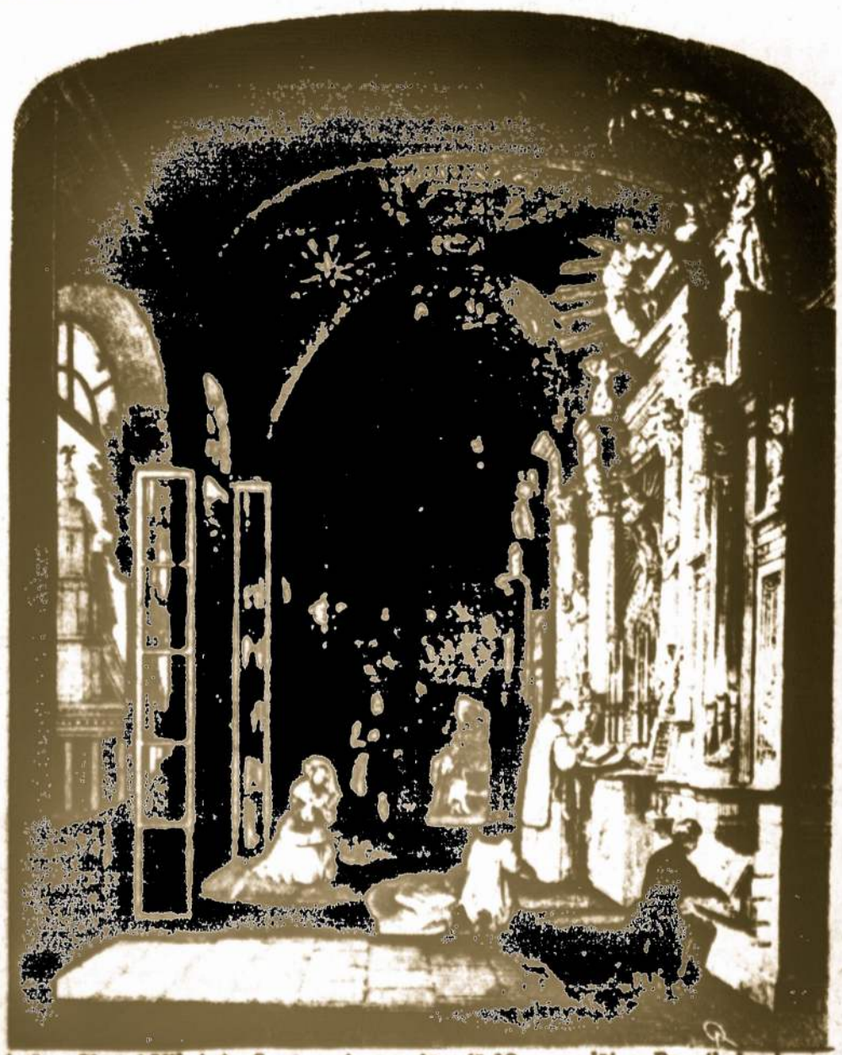

Aušros Vartai Vilniuje. Sena vario graviūra iš 19 a. pradžios. Paveikslas buvo įdėtas į maldaknygę, kuri buvo išleista maždaug prieš 120 metų. — Šiemet minima Vilniaus 650 metų sukaktis. New Yorke minėjimas bus spalio 28 Kolumbo vyčių salėje Woodhavene.

DIDŽIAUSIA VAKARŲ NUODĖMĖ

Paryžiaus laikraštis "Le Monde" 1973 rugsėjo 27 d. patalpino ilgą Helene Zamoyska straipsnį "Mūsų likimas yra surištas su jais". Straipsnis pradedamas:

"Įniršę sovietų spaudos puolimai prieš Sacharovą ir Solženiciną yra suprantami: tie vyrai yra pavojingi. Aukštyn kojom apversdami visus politinius ir diplomatinius apskaičiavimus jie drįso pakelti balsą ir prabilti . . . į Vakarų pasaulį esminėmis problemomis, liečiančiomis jų ir mūsų tėvynės likimą". Kaip kadaise Tolstojus, jie sako — Aš negaliu tylėti! Jie šaukia SOS, Vakarų pagalbos. Kas yra nuostabiausia, kad tie vyrai išaugę ir subrendę marksistiniame, nuo Vakarų hermetiškai uždarame pasaulyje, yra įsitikinę, kad jie ir mes esame vienas pasaulis kuriam gręsia tie patys pavojai.

Didžiausia Vakarų nuodėmė tęsia autorė, yra jų pasyvumas. Įsivaizduokite, sako ji, desperaciją tų sovietų žmonių, kurie, gyvybę rizikuodami, siekia tiesos, tuo tarpu, kai pvz. toks 1971 m. tarptautinis psichiatrų kongresas Meksikoje atsisakė tyrinėti sovietų politinių kalinių baudimą, uždarant juos psichiatrinėse ligoninėse.

Bažnyčių hierarchija nesiryžta griežtai pasmerkti religinius persekiojimus Sov. Sąjungoje. Pavyzdžiui, kuri Europos vyskupija paragino savo tikinčiuosius bent melstis už lietuvius katalikus, kurie, net paaukodami gyvybę, reikalauja laisvės išpažinti savo tikybą?

Tiesa, yra pavienių drąsių žmonių, kurie drįso ginti tokius Sieniavskį ir Danielį. Bet jų permaža. Reikia daugiau drasių ir garsių pasisakymų prieš žmogaus teisių niekinimą Sov. Sąjungoje. (Elta)

KOMUNISTINIO DARBO SPARTUOLIAI

Okupuotoje Lietuvoje kaimuose veikia 477 komunistinio darbo mokyklos. Kiekviename rajone yra 8-25 mokyklos. Jas šiemet lankė daugiau kaip 11 tūkst. klausytojų, juos švietė daugiau kaip 900 propagandistų. Tokius duomenis pateikia "Valstiečių Laikraštis". Toliau jis rašo: Daugelyje ūkių komunistinio darbo mokyklų klausytojai buvo gamybininkai, komunistinio darbo spartuoliai arba kovojantys už šį garbingą vardą žemdirbiai".

Tai vis komunistiniai spartuoliai, kurie sėdasi darbininkams ant sprando, kad tik jie sparčiau dirbtų ir dar su kitais lenktyniautų, tarytum tai būtų laisvo sporto žaidynės. Apie nepaprastą darbininkų spaudimą lenktyniauti užpildyti ištisi puslapiai visuose laikraščiuose. (Elta)

Lietuvaitė gražuolių kontestuose

Virginija Radinaitė, 22 metų amžiaus, baigminėse varžybose Sydnėjaus Wentworth viešbučio pokylių salėje buvo išrinkta į gražiausiųjų Australijos merginų pirmąjį penketuką ir gavo teisę atstovauti Australijai Britanijos sostinėje Londone įvyksiančiame pasaulio gražuolės "Miss World" konkurse.

Sydnėjiškė V. Radinaitė jau anksčiau yra laimėjusi keletą mažesnės apimties grožio titulų. Dabartinio savo laimėjimo nesitikėjo — buvo susipakavusi savo reikmenis į lagaminą ir ruošėsi grįžti pas mamą. Televizijos žiūrovams V. Radinaitė pasisakė esanti lietuvaitė.

V. Radinaitės laukia apmokėta kelionė į Londoną, pasirodymai JAV ir Kanadoje, drabužių bei kosmetikos dovanos, reklamos, modeliavimo darbas. V. Radinaitė yra profesionali modeliuotoja, netikėto laimėjimo baliuje dalyvavusi su savo pačios pasisiūta suknele.

T.Ž.

LRKSA Direktorių Taryba ir konstitucinės komisijos

Dvasios vadas: Prel. Jonas F. Baltusevičius-Boll, 416 E. South Str., Wilkes Barre, Pa. 18702.

Prezidentas: adv. Thomas E. Mack, 11, West Union Str., Wilkes Barre, Pa. 18702.

Viceprezidentė: Alvera Balanda, 72 Chipman str., Waterbury, Conn. 06708.

Sekretorius: Pranas J. Katilius, 1059 Blair ave., Scranton, Pa. 18508.

Iždininkė: Leokadija Donarovich, 37 Eldon Ave., Lansdowne, Pa. 19050.

Iždo Globėjai: Dr. Vladas Šimaitis, 2951 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Vito A. Yucius, 52 Shady Dr., W. Pittsburgh, Pa. 15228.

Dr. Dvotėjas: Dr. Albert J. Valibus, 136 E. Bennett Str., Kingston, Pa. 18704.

Direktoriai: Bronius Bobelis, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421.

Albina Poškienė, 6606 So. Washtenaw ave., Chicgo, Ill. 60629.

Vytautas Paulauskas, 133 Cherry Str., Plymouth, Pa. 18651.

Egzekutyvis direktorius: Prel. J. F. Baltusevičius, P. O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.), Wilkes Barre, Pa. 18703.

Redaktorius: Matas Zujus, P. O. Box 32 (71-73 So. Washington str.), Wilkes Barre, Pa. 18703.

Konstitucinės komisijos:

Labdarybės komisija:

Marijona Šrupšienė, 6733 S. Campbell ave., Chicago, Ill. 60629.

Julė Salasevičienė, 19191 Lakeshore Blvd., Cleveland, Ohio 44119.

Rosalia, Kižis, 134 Church Str., Pittston, Pa. 18740.

Spaudos-Informacijos komisija:

Komp. Aleksandras J. Aleksis, The Elton, 30 West Main Str., Waterbury, Conn. 06702.

Joan Baranosky, 106 W. Brady Str., Wyoming, Pa. 18644.

Matas Zujus, 31 Dexter Str., Wilkes Barre, Pa. 18702.

Statutų komisija:

Ona Bernotaitytė, 344 Battle ave., Exeter Boro, Pa. 18643.

Pranciška Katilienė, 1059 Blair Ave., Scranton, Pa. 18508.

Agnes Comitz, 46 W. Hartford Str., Ashley, Pa. 18706.

Teismo komisija:

Ona Barkauskienė, 62 Lawlor Str., Waterbury, Conn. 06708.

Elena Karašauskienė, 13 Garrahan Ave., Lyndwood-Wilkes Barre, P.A. 187O2.

Verna Radzevičiūtė, 269 Vine str., Plymouth, Pa. 18651.

Jaunimo komisija:

Mrs. Lorraine Yucius, 52 Shady Dr., W. Pittsburgh, Pa. 15228.

Danguolė Ražutytė, 3767 Aloha, Los Angeles, Calif. 90027.

Mary Donarovich, 37 Eldon Ave., Lansdowne, Pa. 19050.

Pareiškė pritarimą

Dr. J. K. Valiūnas, Vliko ir Pasaulinės Baltų santalkos pirmininkas, pastarosios vardu š. m. liepos 2 d. Helsinky visų laisvojo pasaulio užsienių reikalų ministeriams, Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos dalyviams, įteikė notą Baltijos valstybių laisvės ir nepriklausomybės atstatymo klausimu. Vakarų Vokietijos užsienių reikalų ministerija į tai atsakė rugsėjo 21 d. tokiu raštu:

"Didžiai gerbiamas Ponas Valiūnai, ponas Scheel, Užsienių Reikalų Ministeris pavedė man atsakyti į Tamstos 1973 m. liepos 2 d. raštą. Aš galiu Tamstą užtikrinti, kad Jūsų pareiškimu buvo pasinaudota ir jis priimtas dėmesin. Kaip Tamstai tikrai yra žinoma, laisvojo apsisprendimo principo įgyvendinimą Federalinė vyriausybė laiko svarbiausiu savo uždaviniu". (Elta)

Oakland. — Spalio 21 čia įvyko iš eilės 7-tos rungtynis nulėmusios 1973 metų beisbolininkų čempionatą. Laimėjo Oaklando komanda nugalėdama New Yorko Mets.

Madridas. — Spalio 22 paskelbta, kad dėl potvynių, nusiaubusių pietinę Ispaniją, žuvo apie 600 gyventojų; materialiniai nuostoliai irgi dideli.

Cleveland. — Rašytojas Algis Rukšėnas laimėjo Ohio Lietuvių Gydytojų Dr-jos 1000 dolerių premiją už parašytą veikalą "Day of Shame", kuriame pavaizduotas begėdiškas Simo Kudirkos išdavimas sovietams.

— Spalio 14 automobilio nelaimėje, įvykusioje British Colombia, Kanadoj, žuvo filmų artistės Rūtos Lee Kilmonytės tėvas Kilmonis.

THE ARTS IN AUSTRALIA

After the Second World War, a great wave of migrants reached Australian shores — almost two million migrants from different European countries. Among them, some more than 10,000 Lithuanian refugees found their home here.

Soon this comparative small Lithuanian community was contributing to its adopted country prodigious numbers of competent specialists, and first of all, artists, who for many years dominated the art pages in the Australian press. They earned publicity, they won prizes and awards and gained recognition on the local art scene. They also represented Australia in International art exhibitions in different parts of the world.

No other nationality group in Australia could equal the number of creative artists as the small Lithuanian community.

During the last two decades, in the three mojor capital cities, — Sydney, Melbourne and Adelaide, there was hardly an exhibition of importance where a Lithuanian artist was not represented.

Through the abundance of creative activity, these Lithuanian personalities became prominent:

In sculpture — Vincas Jomantas, Eva Pocius, Teisutis Zikaras;

In painting — Eva Kubbos, Vladas Meškėnas, Henr Šalkauskas, V. Serelis, L. Urbonas;

In graphics — Vaclovas Ratas, Algirdas Šimkūnas.

Last, but not least,

In pottery — Jolanta Janavičius, a craftswoman of international standing whose work is to be represented at the world Craft Exhibition in 1974, Toronto, Canada.

Lietuvių Dienos
Spt. 1973

GARSAS • Lithuanian R. C. Alliance of America

English Section

Edited by P. P. CINIKAS, M.I.C.

LITHUANIANS IN AUSTRALIA

A great number of Lithuanians have fled from their country along with the Germans who were retreating from the Soviet front during the 2nd World War. The Germans allowed the refugees into their country for they were desperately short of manpower. It was not easy for the refugees in Germany as there was acute shortage of food.

After the war was over all refugees were collected into displaced persons camps.

Lithuanians lived in Germany for about 5 to 6 years (1944-1949) cherishing hopes to return to their own country. These hopes then diminished and all started to look for new countries to start new lives.

The majority of Lithuanians migrated to the United States of America and Canada, but some have chosen other countries, among which was Australia. It is believed that about 12,000 to 15,000 Lithuanians migrated to Australia between 1949-1952. Now there are only 10,000 left: some having migrated to the United States of America, others having died of old age.

Lithuanians settled mostly in Australia's major cities: Sydney, Melbourne, Canberra, Adelaide, Perth and Brisbane. Few are living in country towns.

The beginning in Australia was unbelievably hard. First of all the Australian scenery was frightening: grey grass, grey tree leaves, harsh hot sunrays in summer transforming all greenery into a bleached shade of yellow. Initially all migrants experienced this very unpleasant feeling when brought from ships to dusty Bonegilla and Bathurst migrant centres where they had to live in overcrowded conditions. The tin huts were unbearably hot in summer and icy cold in winter. All migrants were issued passports in which men's occupation was described as "laborer" and women's as "domestic". Men were sent to various jobs: wood cutting, railways, cleaning, etc. Women with children were sent to small country town camps: Cowra, Parkes etc., which were similar to Bathurst and Bonegilla: hot, dusty, depressing. The women without children worked as maids, kitchenmaids, cleaners, factory workers, etc.

Soon after the Second World War was over, Australians decided to have an influx of migrants into their country without making proper arrangements for increased population with regard to housing, schools, teachers, etc.

Lithuanians are a nation of people who are accustomed to work hard, to save. Soon nearly everyone had saved sufficiently to purchase a block of land and to start building their own homes, thus their biggest problem — housing, was overcame.

Lithuanians regard education for their children as the most important aim in life. They encourage them in every possible way to complete the studies they undertake. There is quite a high percentage of young Lithuanians in Australia who, after having graduated from universities, still seek higher degrees, thus becoming lecturers, researchers, professors, surgeons, etc. There are very few Lithuanians in Australia who have been unable to obtain graduate certificates.

Lithuanians in Australia formed a very strong community which fulfills a lot of functions: cultural activities, Sunday Schools, sports and various gatherings enabling Lithuanians to meet each other. Lithuanian youth is occupied with various activities: sports, folk dancing, chess, etc. Lithuanian youth in Australia leads a dignified and clean life.

Today it is obvious that Lithuanians in Australia have done well: they own their own homes without encumbrances, cars, TV sets, radiograms, washing machines, etc. Their homes are tastefully furnished and decorated, also kept spotlessly clean. They love to entertain friends, their bank accounts are quite "handsome". Now they venture out to travel around the world, the main purpose for travelling being to visit Lithuania, as there are still many relatives living under most severe Soviet regime. On these visits Lithuanians travel loaded with clothing and footwear which they distribute among their relatives.

There is a general belief among Lithuanians living in the free world that Lithuanians living in Australia are not as well off as Lithuanians in USA or Canada.

Arent they?

Edis Palubinskas, Australian basketball star, who was recruited to play basketball for Louisiana State University in 1972. He is known as the "Tiger from Canberra". Americanized Palubinskas toured Europe last summer with the All-Star Lithuanian Americans and caused a sensation with his rugged type of basketball playing.

Let's see what has become of Lithuanians in Australia whose passports were marked: "laborers" and "domestics". True, at first they worked hard in factories, railways, in cleaning jobs, etc. but they slowly moved into better-class occupations: taxi drivers, office employees, home builders, shopkeepers, building partners, real estate agents, etc. There are quite a few Lithuanians who have become wealthy as real estate agents, factory owners, home builders, taxi-fleet owners. There is a great number of families who, besides owning their own homes, own a few flats or a house for renting thus having ascertained security for their old age.

Lithuanians in Australia, when they look back at their very beginning in this country smile, shake their heads and ask themselves:

— Was it really me then suffering such a hardship, or is it just a bad dream?

Lithuanians are living in Australia peacefully and contentedly now, due to the democracy and freedom which Australians were able to establish in their country. There is no racial hatred. The living standard is very high and there are many possibilities for future prosperity.

Lithuanians, living in Australia, remain tightly bound among themselves and with all other Lithuanians throughout the world. Their one strong desire is that in their lifetime Lithuania should become free again. Despite the good living conditions in their adopted country Lithuanians experienced deep sadness in their hearts because of their countrymen in their old country Lithuania who are still suffering unbelievable hardships under the Soviet occupation.

Agnė Lukšytė

Lietuvių Dienos Spt. 1973

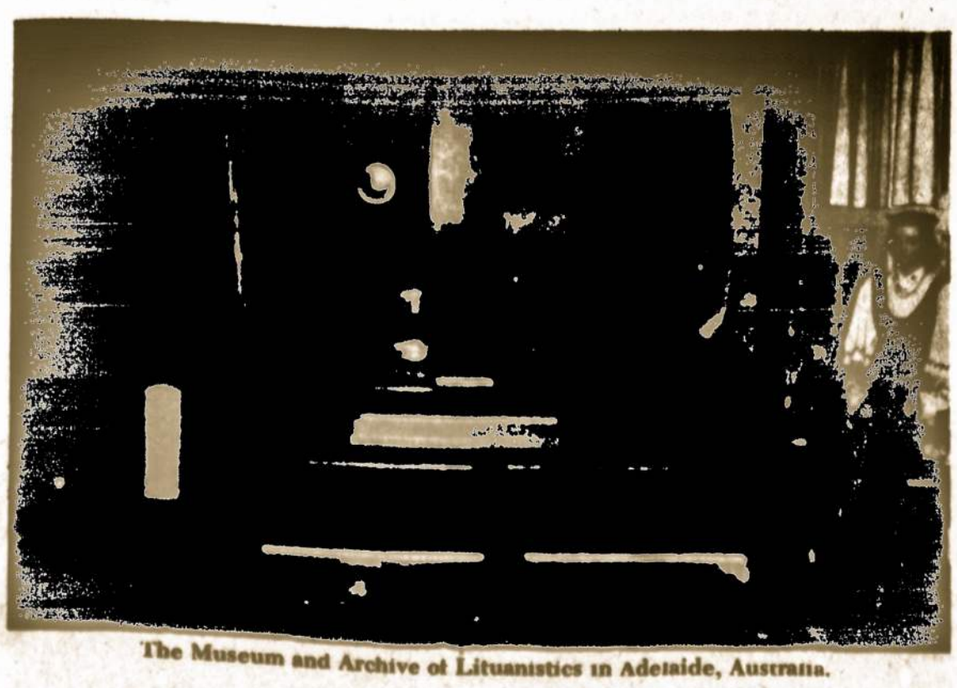

The Museum and Archive of Lituanistics in Adelaide, Australia.

CHRONICLE OF THE LITHUANIAN CATHOLIC CHURCH

(Issue No. 4, 1973, Part One)

"The Chronicle of the Lithuanian Catholic Church," is an underground periodical. Issues one and two were received last November. The third issue is still missing. Patterned after the well known Russian-language "Chronicle of Current Events," the Lithuanian periodical presents a detailed survey of religious development and governmental persecution in the Soviet-occupied country. Following is the first part of the "Chronicle" (No. 4) in English translation

Party Criticizes Itself for "Administrative Attacks"

On August 12, 1972, an article by K. Rimaitis, "The Church People Are Adapting Themselves," appeared in the newspaper "Sovyetskaya Litva." It said among others that in the fight against religion "untold harm may be perpetrated by administrative attacks, all kinds of insults of the feelings of the believers. Incorrect methods of the fight against religion not only fail to destroy the basis for the spread of faith, but, on the contrary, lead to the increase of religious fanaticism, to secret forms of rites and cult, foment dissatisfaction and distrust among believers, and incite them."

K. Rimaitis repeats the old principle of the atheists, demanding a compromiseless fight against religion. In case of a fierce reaction by the believers, this principle allows for a retreat, in order to allow the believers to quiet down and, after finding the best manner of fighting, for another blow.

The reaction of Lithuanian priests and believers against restrictions of religious freedom began in the summer of 1968 and reached its culmination early in 1972. The arrests of priests Juozas Zdebskis and Prosperas Bubnys unleashed a flood of protests by the believers, describing the persecutions of the faithful. The Soviet government paid no attention to these protests of the people and did not react to them, treating them exactly as the 1968-1971 protests of the clergy.

Believers Demonstrate at Priests' Trial

The first most distinct conflict between the faithful and the government officials took place on the day of Rev. J. Zdebskis' trial in Kaunas, Ožeškienė Street. The militiamen had to use force to disperse the crowd that had gathered by the court-house to honor the priest on trial.

The concern of the authorities became especially grave when they heard that signatures were being collected to accompany a memorandum to the Soviet government. Government officials thought that this time, too, they could pass the appeal of the believers in silence. Yet the memorandum of the Catholics triggered a chain reaction of unexpected events. The document signed by 17,000 believers, transmitted to the Secretary General of the Central Committee via the U.N.O. Secretary General, Kurt Waldheim, soon became known to the entire world. Public opinion greeted the bold action of the faithful and condemned the restrictions of human rights in the Soviet Union.

As the situation grew more and more complicated, the Soviet government decided that it needed rectifying: Monsignor Č. Krivaitis, Administrator of the Archbishopric of Vilnius, was compelled in April to declare to the foreign countries that religious freedom existed in Lithuania. The faithful in Lithuania found out about this interview with the "ELTA" news agency only through foreign radio. There are rumors that Administrator Č. Krivaitis gave to the correspondents a rather different version from the one that was published officially.

Bishop Forced to Sign Misleading "Pastoral Letter"

On April 11, all bishops and administrators now in office were summoned to the curia of the Archbishopric of Kaunas. They were forced by the government officials to sign a so-called "pastoral letter." The government sought to use it to compromise the organizers and the signatories of the memorandum. Although on April 30 some priests read from their pulpits the above mentioned letter, changed, abbreviated, or complete, the expected results never came about: Some listeners did not understand what exactly was being condemned in the letter, while others became indignant and painfully experienced the government's effort to use the spiritual hierarchy for promotion of atheism. The foreign press soon published reports about the shameful act of coercion.

The security officials were trying to unearth the organizers of the memorandum and the channels by which information on the Lithuanian Catholic Church reached the West, they were surprised by the tragic events of May (1972). On the 14th of that month a young man, Romas Kalanta, immolated himself in the park of Kaunas, in protest against the violation of freedom in Lithuania. Everybody was deeply moved and commented about this tragic protest against national rightlessness, coercion, and the Soviet government's arbitrary treatment of nations. The impeded funeral was transformed into an elemental demonstration demanding national and religious freedom. The army and the militiamen managed to take care of the demonstrators by using harsh means, but the government bigwigs became disturbed — it turned out that freedom was desired not only for the priests, but also by "their own people," i.e., the young people educated in the Communist way since early childhood. Among the arrestees there were komsomols, born and matured during the years of Soviet rule.

The tide seemed to ebb in the summer of 1972. There were only several assaults by Soviet officials against children who were preparing themselves for their First Communion: in N. Radviliškis and Sunskai. Several priests were sentenced by administrative order for failure to remove children from the altar. The Commissioner of the Council for Religious Affairs, J. Rugienis, almost completely stopped persecuting priests.

Regime Seeks to Convince West of Normalcy

Doubtlessly, it was a conscious atheist move seeking to restore tranquility in Lithuania and simultaneously to do some rebuilding of their prestige which had declined in the world opinion. They may have even sought to convince the world and the Vatican that the disturbances were tirggered by the tactlessness of a few officials. Therefore, all that was supposed to have been liquidated. The life of the faithful was ostensibly back in its normal groove.

How do the believers themselves and the priests evaluate the present situation of the Lithuanian Catholic Church?

(Continued in the next issue)

PEOPLE EVENTS PLACES

Violeta Nesukaitis, Canada's table tennis champion who was one of the team members that visited China in 1972 and caused the great break through into China, is considered one of the top table tennis stars of Canada and is one of the players that is giving Canada worldwide status in table tennis competitions.

Billy Jankunis, of Staten Island, N. Y., billed as the "World's greatest high school high-jumper", has leaped seven feet one and one half inches, last summer. He is graduated from Midland Beach high school, N. Y. and his coach has high hopes for him in the coming years for Olympic competitions. During the Sears competitions at Des Moines, Iowa, he lost out to Terry Burris of Whitehall high of Columbus, Ohio, and was placed second when he missed the bar at seven feet.

Valdas Adamkus, assistant director of the Midwest Environment Controls, has been named "The Man from EPA" by the NBC television network and has featured him on several nationwide "Today" programs.

Sister M. Gregory (Josephine Lukauskas), member of the Congregation of St. Casimir, died Oct. 15th, at the St. Casimir Infirmary, Chicago, Ill. She entered the community from St. Francis parish, Lawrence, Mass., 49 years ago. She spent most of her life as a teacher in the various schools conducted by the Sisters of St. Casimir.

The Lithuanian Opera Group of Chicago will present Verdi's "Masked Ball" immediately after Easter at Maria High School auditorium. 150 people are involved in the presentation of the opera by all-Lithuanian talent from the Chicago area. V. Marijosius will direct the orchestra; A. Gecys and Alice Stephens will train the choirs; Adolph Valeska is designing the settings; Kazys Ozelis will be stage director.

Dr. Valerija Birute Raulinaitis, director of the Veterans Administration hospital of Leech Farm, Pittsburgh, Pa., since 1971 is the only lady administrator of a vet hospital in the United States.

Angela and Leonard Simutis commemorated their 55th wedding anniversary at home in Park Forest, Ill., where their numerous family gathered to greet them. Leonard Simutis was president of the Lithuanian R. C. Alliance of America for more than twenty years before he retired during the last national convention in 1972.

The "Lithuanian Festival" (Sept. 24 — Oct. 2) sponsored by the Talman Savings and Loan Association of Chicago attracted over 40,000 visitors to its exhibitions of Lithuanian folk art, sculpture, amber, books and paintings. The arrangements for the various exhibitions were made by Sisters of St. Casimir, Maria High School, Balzekas Museum of Lithuanian Culture, Lithuanian Consulate of Chicago and various cultural groups of Chicago. The Lithuanian festival surpassed the various other nationality festivals conducted by the savings bank. Sept 30th featured outdoor programs of song, dance, food and live exhibitions of artists at work.

Virginia Radinas represented Australia in the World Beauty Contest.

Justin Mackiewich, president of the board of Standard Federal Savings and Loan Association of Chicago, at the age of 85 is the oldest active president of a savings and loan association in Illinois. He commemorated the occasion with an open house at his desk in the bank Sept. 22nd.

VINCAS MYKOLAITIS-PUTINAS

MIDNIGHT

There is but one and only hour —
The midnight gay,
When to the distant stars above
You stop and pray.

Forever glowint silent skies
Such joy impart,
It seems that all the stars descend
Into your heart.
Entire existence blends to one —
The azure blue,
Which like a calmly rolling sea
Submerges you.

There is no sky, there is no prayer,
There is no sin;
Whatever word your heart may say —
Heaven will win.

(Translated by Nadas Rastenis)

"POLISH PORTRAIT"

An Autobiography, by Michael Twardowski, The Third Press, New York, $6.95: account of aristocratic country estate owners' life from before W.W. I to Poland's end under Nazis and Reds.

Author (a count), ultra-patriotically claims that Polish Army "was performing a great civilizing task in the eastern provinces, teaching the growing youth . . . of the fundamentals of a more civilized life" — that's about Ukraine; Poland ommited the name of Lithuania, once a greatest state in Europe — from Baltic to Black seas — after its political union 5 centuries ago, called itself Polish Commonwealth — confirmation of only one half of it by treaty with Soviets was disappointment to this school of Polish patriotism; "Baltic States traditionally attached to Poland and her civilization now came within the Russian sphere of influence flagrantly denies existence of their historical independence and antagonism toward Russians. Author's:

"Germans tried to promote discord between Lithuanians and Poles" "doctrine" is false — I, the reviewer here, a Lithuanian (volunteer in Lithuania's army fighting for independence against Russians, also living through hated German occupation before that), know that: Author calls an "earnest effort" the Polish ultimatum to Lithuania in 1938 — to establish diplomatic relations despite Polish occupation of one third of Lithuania, or to be totally occupied; and, author doesn't even mention that resurrected Poland had organized an abortive "insurrection" to forcibly "rejoin" Lithuanians whose struggle for total independence was caused by polonization and russification of the country.

Arėjas Vitkauskas

Are You Proud of Your Lithuanian Ancestry?

Certainly you are, and you should be.

Prepared by JOSEPH B. LAUČKA

If you want to keep your LITHUANIAN heritage alive and at the same time build FINANCIAL SECURITY for yourself and for your family, join

THE LITHUANIAN RC ALLIANCE OF AMERICA,
a national fraternal organization

The Lithuanian RC Alliance of America, founded eighty-six years ago and incorporated in the State of Pennsylvania, is under strict state supervision. The Alliance is basically a life insurance organization whose purpose is not profit but fraternal self-help. It offers various plans. (See Lithuanian Text). Your payments depend upon your age and upon the amount of benefit you choose.

BASIC FEATURES

Although there are seven available plans for adults and youth, the basic features of each plan are as follows:

a) The full amount of your chosen benefit is assured in case of your death any time after the first day of your enrollment.

b) The amount of your payment remains the same throughout your enrollment and it cannot be increased as you reach another age group.

c) Upon completion of your payments (20 years endowment . . .) you can get the full benefit in cash.

As you can see, your enrollment in the Lithuanian RC Alliance will be a sound investment. Your payments towards your life insurance are your savings. But your membership with this organization is also important because with it you will belong to a large national American Lithuanian organization which will help you to keep close ties with people of your ethnic origin and cultural heritage.

Join the Lithuanian RC Alliance of America even if you already have Life Insurance with a commercial Company. Join it even if you subscribe only for the smallest Benefit (500 dollars) just to belong to an Organization which is sponsored and is composed of People of your Ethnic Origin.

Lithuanian RC Alliance has lodges throughout the country, and a capital of almost three million dollars.

No physical examination required unless you are over 45 years of age.

Send no money. Ask for more information and for application forms by sending the postcard below:

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE,
P. O. Box 32
(71 - 73 So. Washington St.)
Wilkes - Barre, Pa. 18703

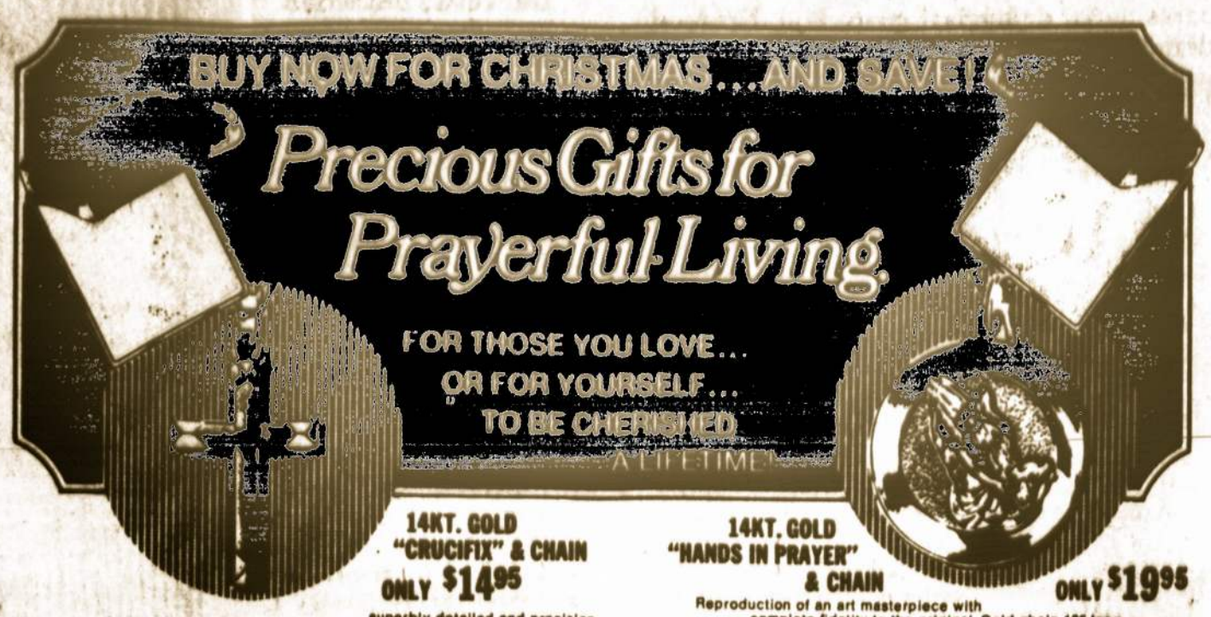

14KT. GOLD "CRUCIFIX" & CHAIN ONLY $14.95
superbly detailed and precision chased. Gold chain 18" long!

14KT. GOLD "HANDS IN PRAYER" & CHAIN ONLY $19.95
Reproduction of an art masterpiece with complete fidelity to the original. Gold chain 18" long.

Beautifully Gift Boxed in Rich Presentation Case.

Limited Time Offer!

Order both at the SPECIAL COMBINATION PRICE of $29.95 and SAVE $4.95!

This is a very special opportunity to give some loved one, a significant gift, one they'll remember you by daily! And because we are EXCLUSIVE direct-by-mail selling agents, salesman's commissions, wholesaler's and retailer's profits are eliminated, big savings are passed on to you! Order several and take advantage of the SPECIAL COMBINATION PRICE of $29.95 for both, and SAVE $4.95!

Items enlarged to show detail
Give for Christmas, anniversaries, birthdays, to relatives, friends, and to yourself.

ORDER TODAY! SATISFACTION GUARANTEED!
HOUSE OF RELIGIOUS ARTIFACTS
44 Court Street, Brooklyn, N.Y. 11201

Quantity____14 Kt. Gold "Crucifix" & Chain at $14.95
Quantity____14 Kt. Gold "Hands in Prayer" & Chain at $19.95
Quantity____Combination Offer at $29.95 for both.
Please add $1.00 for postage and handling.
Enclosed Check ☐ Money Order ☐
(Please Print)
Name_____
Address_____
City_____ State_____ Zip_____
IMMEDIATE DELIVERY!

CROSSES (KRYŽIAI)

Vincas Ramonas
(Translated by Milton Stark)

Do you know shy they deported him to Siberia? Did you hear? What whiskey does! The man had been drinking and began to complain that it was hard to live, that the Bolshevik system was no good. They came in canvas shoes, robbed the leather from all the stores and shipped to Moscow. No leather, no work for Valiukas; also no bread. And the man blurted out: "If man is only an animal, then why don't they strip him of his skin too? At least there would be some sort of material for footwear." So Giruzis informed against him.

Kreivenas hastened away. It was as though he were afraid of being late somewhere.

Grustas menaced him with his finger and went home himself. Having watered the calves, he left the stable with the pail and was bound for the house. Chancing to glance in the direction of the burial ground, he saw a man there, cutting down the cross. Dropping the pail, he climbed over the fence and ran across the pasture.

"Kreivenas! Man! What are you doing?"

Kreivenas faced about, scowled fiercely and swung the ax harder yet. The cross cracked, leaned farther over and slowly fell to the grass. The crossbeam caught on a linden and, springing off, fell beside the fence.

"What have you done? Was this cross in your way?"

"Yes. It's crowded. So crowded that I'm going to cut down the lindens too. There will be more arable land."

"Do you lack land? Man, man! There will be more than enough, you'll see."

"Why should decayed posts like this be left standing? Finally, is this my land here, or yours? Why do you stick your nose in other people's business?"

"In other people's business! Posts! It may be just a post to you, but people used to gather here, they used to come singing hymns, they used to kneel down and pray. They prayed to God, for everyone, for everyone — for the dead and the living. And for me, and for you."

"For me? I didn't ask them to pray for me and I'm not asking them to."

"You despise the cross . . . . You and others like you. But what kind of cross have you hung on all of us? You, all of you, for whom there is no God. Is it not your children who are slaughtering us now? Here is your own Joseph . . . Giruzis. He betrays innocent people to the hangman. He goes to arrest them himself. He arrested Arminas, he arrested Puceta."

"Arminas arrested Puceta?" Kreivenas drew back.

"He had you denounced too, only Balaika took your part. That's our cross, all these Giruzises. And who is to blame? You and others like you. God knows, maybe we're all to blame. For the sins of all of us . . . Maybe God will forgive us if we bear this cross patiently. We din't obey God as we should. And if we did love Him, then we forgot that we must lead our erring sons back to the path of right. We made no effort. We were content with ourselves. But now maybe we'll change for the better . . ."

"Change for the better, go on sighing, but there's no reason why I should sigh. Ignorance speaks from your lips. Finally . . . . what's the big fuss over . . . He shouts . . . as though somebody killed a man . . . Why, tomorrow or the next day, it would've toppled over of its own accord. What's there to SHOUTABOUT Can'tyouseeth. it's all rotten?"

Grustas sighed woefully. That sigh annoyed Kreivenas so much that he jumped forward, tore off the leaden crucifix and held it out to Grustas.

"Take it with you. You can cast yourself a bullet to shoot the devil."

Kreivenas, the hero of Crosses, expected social and economic salvatión in the Soviet system. This made him a loyal servant of the regime. The moment Kreivenas expresses his disillusion, the Communists crucify him.

(Baltic Literature — Aleksis Rubulis)

U.S. CITIZENSHIP REQUIRED TO VOTE

If you are not yet an American citizen, now is a good time to begin. A 144-page handbook, explaining the requirements for naturalization and each step in the naturalization process and containing 134 sample questions and answers on American history and government, may be obtained by filling in and mailing the following order form.

— — — — — — —

American Council for Nationalities Service
20 West 40 Street
New York, N. Y. 10018

Send me your 144-page handbook, "How to Become a Citizen of the United States", for which I enclose my check (or money order) for 2 dollars.

Name: .....

Address .....

City, State .....

THE VOICE OF AMERICA

The Voice of America is the global radio network of the U.S. Information Agency, which endeavors to build world understanding of the United States and its policies. (In addition to radio, USIA employs TV, motion pictures, newspapers, pamphlets, magazines, Books, Exhibits, cultural exchange programs and personal contact to reach its overseas audiences.)

Facilities Studio: 23 in Washington, D.C.; 3 in New York City; 1 in Miami; 1 in Los Angeles, 1 in Chicago.

Master Control Domestic Transmitters Located in Washington, D.C., 41 located in Bethany, Ohio, Delano ir Dixon, California, Marathon, Florida, Greenville, North Carolina.

Overseas Transmitters 74, located in Si Lanka, South Viet-Nam, the Philippines, Morocco, Liberia, England, Federal Republic of Germany, Okinawa, Greece and Thailand.

Total, all 115 VOA transmitters — 23,400,000 watts.

Programs — Languages: 36 languages regularly scheduled; other languages specially programmed.

Direct Broadcasts: 858 hours per week (compared with 1,886 by USSR, 1,270, People's Republic of China, 1,076, Arab Republic of Egypt; 726, United Kingdom; 643, Federal Republic of Germany).

Indirect Braodcasts: 4,000 local radio stations in other countries also broadcast programs prepared by VOA and (or USIA posts overseas.

Audience: More than 50 million adults over the age of 14 listen to VOA direct broadcasts in a given week.

Personnel: 2,357 authorized positions (1,381 in the United States and 976, including foreign nationals, abroad).

Budget: $47,940,000 (operating budget, fiscal year 1973).

Director, U.S. Information Agency: James Keogh

Assistant Director, USIA for Broadcasting: Kenneth R. Giddens.

"Congressional Record", 1973 m. leidiny sen. James L. Buckley įdėjo Vliko pirm. J. K. Valiūno pareiškimą apie Helsinkio įvykius liepos pradžioje. Visi biuletenio gavėjai, ypač kraštų, kur vartojama anglų kalba, prašomi padauginti ir jį paskleisti tarp lietuvių ir svetimtaučių. (Elta)

TO ALL ETHNIC ORGANIZATIONS:

We are conducting the first extensive survey of all ethnic organizations in the United States. The material collected will be used for research and in the preparation of a comprehensive **Encyclopedia of Ethnic Organizations** in the United States, which will include all ethnic groups in this country.

This will be the first reference book to include ethnic organizations and their activities in one publication. All major cultural, fraternal, religious, economic, political, social, professional scholarly, educational, recreational, youth and other organizations will be listed in this encyclopedia.

We are attempting to reach as many ethnic organizations as possible with our survey questionnaire, but some have been missed. If your organization has not yet been contacted in our survey, please write to the following address to obtain a survey questionaire and assure your organization its rightful place in the **Encyclopedia of Ethnic Organizations.**

Center for Ethnic Studies
School of Library Science
Kent State University
Kent, Ohio 44242

Thank you for your interest and cooperation.

Lubomyr R. Wynar, Director
KSU Center for Ethnic Studies

Priešas nemiega

Brežnevas savo kalboje pareiškė, jog salėje yra Amerikos šnipas, ir įsakė jį tuoj suimti. Milicininkas, nieko nelaukdamas, nuėjo tiesiai prie šnipo ir jį suėmė. Vėliau posėdžio dalyviai klausinėjo milicininką, iš kur jis žinojęs, jog tas asmuo yra šnipas.

— Labai paprastai, — atsakė milicininkas, — pats Leninas juk rašė, kad "priešas niekad nemiega". Aš pastebėjau, kad suimtasis buvo vienintelis per visą posėdį nė karto neužmigęs . . .

"VYTAUTAS THE GREAT"

Kan J. B. Končiaus angliškai parašytas istorinis veikalas apie Lietuvos didingą ir garbingą praeitį 14 ir 15 šimtmečiuose, Tinka čia gimusiems lietuviams ir kitataučiams. 202 pusl.
KAINA: kietais viršeliais $3.00, minkštais — $2.00
Užsisakant adresuokite:
"GARSO" ADMINISTRACIJA
P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Visos narės-nariai džiaugiasi gautu 9-jų dividendu. Svarbu įsidėmėti, kad didesnis nariais ir turtingesnis Susivienijimas išgalėtų mokėti dar didesnius dividendus savo nariams. Tad didinkime jo narystę visu uolumu.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

ĮŽYMUS DAKTARAS

DR. OTONAS VAITAS

Detroit, Mich. Dr. Vaitas, LRKSA 265 kuopos narys, turėjo savo kabinetus keliose vietose, o ilgiausia Livonija sekcijoj.

Dėl patogesnio patarnavimo ligoniams, savo kabinetą perkėlė į naują moderniską vietą, pavadintą Profesional Pavilion, 23133 Orchard Lake Rd., Farmington, Mich. 48024 (3 blokus nuo Grand River į vakarus). Dr. Vaito kabinetas yra antram aukšte. Tame pastate galima atlikti visus reikalingus sveikatos patikrinimus, viskas moderniškai įrengta ligonių patogumams.

Pažymėtina, kad dr. O. Vaitas yra malonaus būdo žmogus, tad patraukia pas save ne tik lietuvius, bet ir kitataučius. Jis taipgi yra Providence, Livonia, ligoninės personalo narys.

Dr. Otonas yra vedęs sąmoningą lietuvaitę Vandą Banytę. Jiedu lietuviškoj dvasioj augina du sūnus. Šeima gyvena Bloomfield Hills gražioje rezidencijoje.

Dr. Vaitas priklauso prie Katalikų Susivienijimo 265 kp., remia visus kilnius lietuviškus reikalus bei parapijas.

Geriausių sėkmių ateity!

TRUMPESNĖS ŽINUTĖS

Radijo klubas išlaiko Lietuvių Balso radijo valandėlę. Šio radijo programos dabar duodamos sekmadieniais nuo 7:30-9 ryto. Dabar programoms vadovauja LRKSA 265 kp., sekretorius Stasys Garliauskas, jam padeda duktė Rita. Abu pranešėjai gražiai ir aiškiai viską praveda. Linkėtina vadovauti programoms kuoilgiausiai!

Vytautas Čižauskas, buvęs 265 kp. finansų sekretorius, Šv. Antano parapijos patalpose pardavinėja knygas, atvirukus ir įvairiausias veliausios laidos plokšteles. Gera progą įsigyti Kalėdoms dovanų savo artimiesiems ir bičiuliams.

Vytautas Zubrickas, LRKSA 265 kp. narys, gražmenų krautuvės vedėjas, 5696 W. Fort St., papildė savo krautuvę naujomis reikmenimis. Jis taipgi taiso laikrodžius.

Lietuviams vertėtų, reikalui esant, kreiptis pas lietuvius biznierius, nes kada yra koks reikalas prašome iš jų paramos. Prisiminkime posakį — ranka ranką mazgoja.

Susivienijimo nariai džiaugiasi gavę dividendo čekius. Nariai iš savo pusės turėtų pasidarbuoti įrašant naujų narių. Juo didesnis Susivienijimas bus nariais ir turtingesnis, tuo didesnius dividendus galės mokėti.

Matas.

MIRUSIEJI LRKSA NARIAI

A. a. Walter Stroga, 16 kp., gyv. 2151 N. Campball, Chicago, Ill., mirė rugsėjo 19, palaidotas rugsėjo 22 Šv. Kazimiero kapinėse.

A. a. Magdė Vaškevičienė, 19 kp. narė, 6628 S. Washtenaw ave., Chicago, Ill., mirė rugsėjo 22, palaidota rugsėjo 26 Holy Sepylchre kapinėse, East Orange, N.J.

A. a. Jonas M. Jagminas, 33 kp., gyv. 10855 So. Wabash Ave., Chicago, Ill., mirė rugsėjo 12, palaidotas rugsėjo 15 Šv. Kazimiero kapinėse.

A. a. Edvardas Markulis, 163 kp., 7216 So. California Ave., Chicago, Ill., mirė spalio 5, palaidotas spalio 8 Šv. Kazimiero kapinėse.

A. a. Agota Mikelionienė, 78 kp., gyv. 144 Loeb ave., DuBois, Pa., mirė spalio 10, palaidota iš Šv. Juozapo bažnyčios parapijos kapinėse.

A. a. kun. Alfonsas Orvidas, Schenectady, N. Y., Šv. Kryžiaus parapijos klebonas, LRKSA 245 kp. narys, mirė spalio 6, palaidotas spalio 9 parapijos kapinėse.

LIETUVIŲ ŠVENTOVĖS

Mirusiems už Lietuvos Laisvę paminklas, Toronto-Hamiltono lietuvių kapinėse, Kanada.

Šiluvos Marijos koplyčia JAV katalikų šventovėje — National Shrine, Washington, D.C., JAV.

Lietuvos kankinių koplyčia — Šv. Petro bazilikoje, Romoje, netoli šv. Petro kapo.

Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolynas, kampas 44 ir 21 kelių, Putnam, Conn., JAV (pašto antrašas I.C.C. Putnam CT 06260, E.U.A.)

Šv. Antano (pranciškonų) vienuolynas, Kennebunkport, Maine, JAV (Liurdo šventovė, kryžiaus keliai)

Lietuviškas kryžius Jėzuitų kankinių šventovėje Midland, Ontario, Kanada.

Lietuviškas kryžius Flushing Readons parke, New Yorko mieste, JAV.

Šv. Kazimiero paminklėlis, netoli Lietuvių centro, Plaza Principal de la Vega, Caracas, Venezuela.

Žuvusiems už laisvę paminklas, Jaunimo Centras, Chicago, JAV.

Aušros Vartų Marijos paveikslas, Jėzuitų koplyčia, Jaunimo Centras, Chicaga, JAV.

Lietuvoj išniekinto kryžiaus Kristus, Sao Paulo Brazilija

(Br. L. Ž.)

"AM. LIETUVIŲ TARYBA"

(Lithuanian American Council)

Parašė buvęs ilgametis A.L.T. pirmininkas, ilgametis LRKSA prezidentas, buvęs dienraščio "Draugo" redaktorius LEONARDAS ŠIMUTIS.

Knygoje rašoma apie organizuotos Amerikos lietuvių visuomenės 30 metų (1940-1970) veiklą Lietuvai išlaisvinti. Knyga gausiai iliustruota veiksnių nuotraukomis.

500 puslapių, kietais viršeliais.

Kaina 10 dol. Pelnas tarybos iždui tolesnei laisvinimo akcijai remti.

Norintys knygą įsigyti, kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

Dėl vardo pavardės iškraipymų

Šis mano aprašymas gal geriausiai tiktų "Draugo" spyglių juokų skyriuje, o ne "Garsui"?

Aš čia noriu kalbėti apie mano vardo ir pavardės iškraipymus-pravardžiavimus, nes esu Lietuvių R. R. K. Susivienijimo Amerikoje apdraudos narys ir Susiv. 243 kuopos sekretorius.

Mano apdraudoje pavardė buvo įrašyta netikra; turėjo būti Lekutis, o buvo įrašyta "Leskutis".

Visi mano vardu adresuoti man laiškai iš LRKSA ėjo su antrašte "Mr. Stasė Lakutis". Turėjo būti Stasys arba Stanley Lekutis, nes esu Amerikos pilietis ir visur rašausi Stanley Lekutis.

Antai gavau "Amerikos Lietuvių Taryba" knygą parašyta p. Leonardo Šimučio. Adresuota: "Mrs. Stasė Lakutis, LRKS Sekr., 15 Elk St., Amsterdam, N. Y." Amerikos Lietuvių Taryba, manau, galėtų turėti tikrą mano vardą ir pavardę, nes per 12 metų būnant Lietuvių Bendr. Amsterdamo Apylinkės iždininku laisvinimo reikalams esame pasiuntę nemažą sumą pinigų.

Liet. Bendruomenės Amsterdamo apylinkės dalį pinigų 150 dol. — aš, kaip iždininkas, Stasio Lekučio vardu esu įnešęs į Lietuvos Fondą. Gi p. Rėklaitis visad man adresuoja Stepas Lekutis.

Tad maloniai prašau gerb. "Garso" redakcijos, suradus pavadinimą, paskelbti "Garse" šį pareiškimą, gal bus atitaisytos klaidos — pravardžiavimai.

Stasys Lekutis

Amsterdam, N. Y.

Mirė Adolfas Ivinskas

A. a. Adolfas Ivinskas, buvęs 307 kuopos sekretorius ir kitų organizacijų ir draugijų veikėjas, paskutiniais laikais gyvenęs 2805 Reeves Rd., Willoughby, Ohio, mirė spalio 4, palaidotas spalio 8 Kalvarijos kapinėse, Cleveland, Ohio.

Pašarvotas buvo direktorių Jakubsų įstaigoje.

Nulydėjus Nesiliaujančios Pagalbos parapijos bažnyčion, klebonas kun. J. Angelaitis atlaikė gedulo mišias, pasakė pamokslą, o nulydėjus į Kalvarijos kapines, atkalbėjo maldas ir suteikė paskutinę benedikciją.

Velionisbuvo gimęs 1887 metais lapkričio 10, Leipalingio parapijoj.

Atvykęs į JAV apie 10 metų gyveno Dubois, Pa., dirbo anglies kasyklose ir buvo įsijungęs į vietinių draugijų veiklą. Čia vedė Kazimierą Augiūtę su kuria buvo pažinty dar gyvenant Lietuvoje.

Persikėlus į Cleveland, Ohio, Ivinskai įsijungė ne tik į Katalikų Susivienijimo, bet ir į kitų vietinių organizacijų ir draugijų veiklą.

Velionis buvo vienas iš Nesiliaujančios Pagalbos parapijos organizatorių; po antrojo pasaulinio karo padėjo daugeliui lietuvių atvykti į šią šalį ir padėjo susirasti darbus.

Velionis buvo veiklus iki liga pakirto sveikatą.

Gražiai išauklėjo sūnų Juozą ir dukterį Stasę, kurie seka tėvų pėdomis ir uoliai dalyvauja lietuvių veikloje.

Teilsis jo vėlė Viešpaty!

JONO VIKINTO ĮPĖDINIAMS

Šių metų rugpiūčio mėn. New Jersey valstijoje mirė JONAS VIKINTAS-ŠIKERIS,, palikdamas šiek tiek turto. Yra žinoma, kad vokiečių okupacijos metu mirusiojo brolis Juozas Šikeris gyveno Kaune ir turėjo šeimą, bet nuo antrosios rusų okupacijos jo pėdsakai yra dingę.

Pats ieškomasis arba apie jo ar šeimos likimą žinantieji malonėkite rašyti Lietuvos Generaliniam Konsulatui New Yorke tokiu adresu:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York, N. Y. 10024

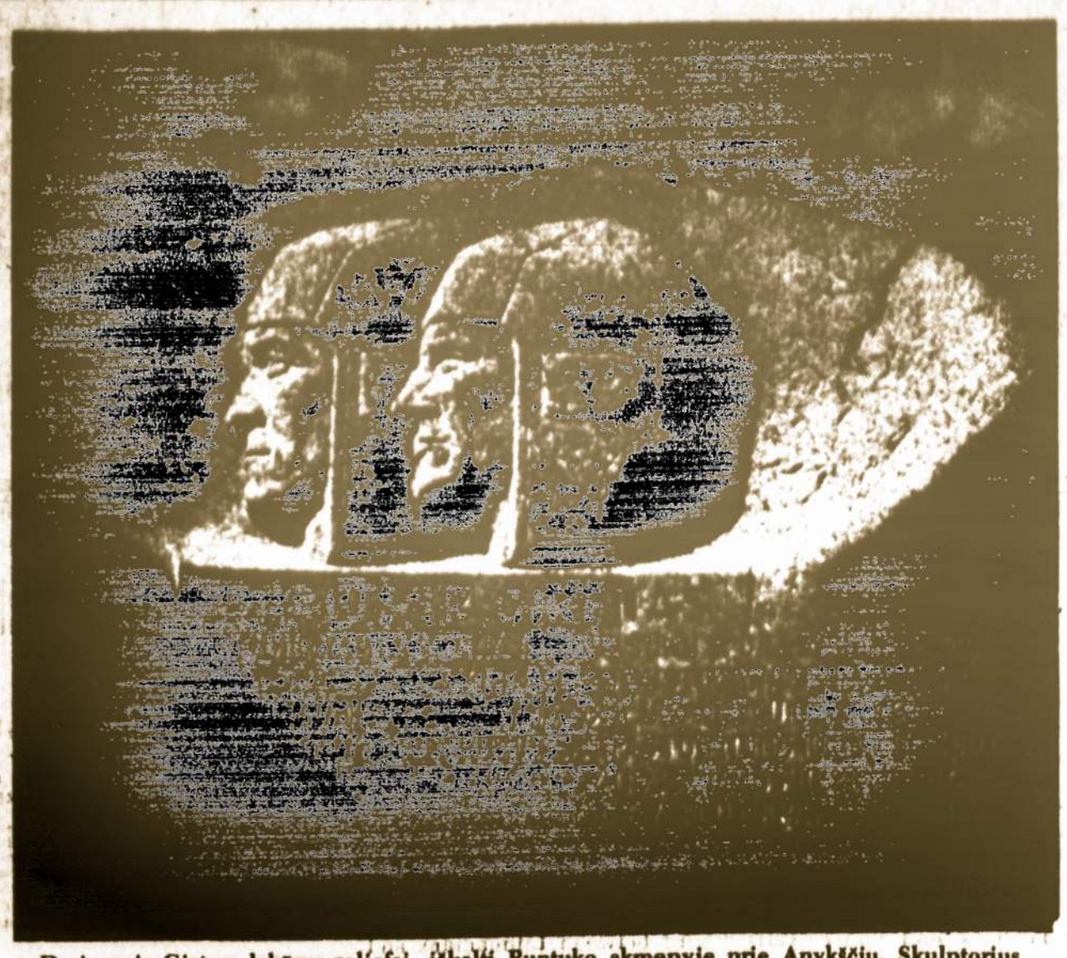

Dariaus ir Girėno lakūnų reljefai, iškalti Puntuko akmenyje prie Anykščių. Skulptorius Bronius Pundzius.

Nauji leidiniai
(Atsiųsti paminėti)

"Brazilijos Lietuvių Žinynas", Brazilijos Liet. Bendruomenės leidinys. Paruošė Akademinis sambūris. Redagavo kun. Antanas Saulaitis, S.J. Leidinio paskirtis taip nusakyta: "Nemaža dalis skirta laisvojo pasaulio įstaigoms, organizacijoms ir veiklai, kadangi ryšiai tarp įvairių kraštų lietuvių plinta, susisiekimo priemonės gerėja ir vis didesniam skaičiui prieinamos. Tuo būdu ir savoji veikla Brazilijoje aiškiau jaučiama, kaip visų lietuvių gyvenimo ir pastangų dalis. Informacinių žinių minėtam leidiny tikrai daug. Leidiniui viršelį paruošė Rėmutis Idika, skyrių piešinius —Janete Nikitin.

"Šaltinis," tikybinės ir tautinės minties žuenalas, išeina kas antras mėnuo. 1973 m. rugpiūčio mėn. Nr. 4. Leidžia Anglijos liet. Šv. Kazimiero Sąjunga ir Marijonai. Adresas: 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG26AH, England.

"Lietuvių Dienos", Nr. 7, 1973 m. rugsėjo mėn. Specialus numeris Australijos lietuviams. Gausiai iliustruotas organizacijų, paskirų asmenų ir kitomis nuotraukomis. Adresas: "Lithuanian Days", 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029.

"Ateitis", lietuvių katalikiško jaunimo laikraštis, 1973 m. vasario mėnesio numeris. Leidžia Moksleivių Ateitininkų Sąjunga. Redaktorius kun. Jonas Staškevičius, padeda kolektyvas. Administracijos adresas: 7225 Sacramento ave., Chicago, Ill. 60629.

Ansamblis "Lietuva" Belgijoj

Dainų ir šokių ansamblis "Lietuva" buvo pasiųstas į Belgiją kaip Sovietų Sąjungos reprezentantas. Rugsėjo viduryje ansamblis gastroliavo Briuselyje. Įvairūs jo choro ir šokių grupės pasirodymai turėjo didelio pasisekimo ir esą plačiai aprašyti ir gerai įvertinti Belgijos spaudoje. Ansamblio vadovas yra Pranas Budrius.

Drauge su ansamblio pasirodymu Belgijoje buvusi ir Lietuvos dirbinių — kilimų, gintaro papuošalų, keramikos, grafikos paroda. Belgijos ir Sovietų Sąjungos draugija išleidusi specialų savo mėnesinio žurnalo numerį, skirtą Lietuvai. (Elta)

— Jėzuotų vadovaujamas universitetas Sofija Japonijos Sostinėj Tokyo minėjo 60 metų sukaktį. Universitetas dabar turi devynis tūkstančius studentų, tarp jų apie tūkstantis užsieniečių. Iš 750 profesorių — 120 jėzuitų; vadovauja italų tautybės jėzuitas Pittau.

MINĖJO SUKAKTĮ

Seselių pranciškiečių 35 metų veiklos sukaktis buvo paminėta Sao Paulyje penkių kunigų koncelebruotomis Mišiomis ir prel. A. Armino pasakytu pamokslu.

Seseles atvykti Brazilijon 1938 m. pakvietė prel. P. Ragažinskas, ankstesnis lietuvių kapelionas. Atvykus penkioms lietuvaitėms pranciškietėms, jau 1939 m. pradėjo veikti pirmoji mokykla, vėliau išaugusi iki gimnazijos. Dėl lietuvaičių kandidačių trūkumo noviciatan teko priimti ir nelietuvaites. Šiandien seselės, vadovaujamos vyr. sesers Julijos, Sao Paulo mieste turi tris mokyklas su beveik 4000 mokinių. Jų nuopelnai lietuvybės išlaikymui ypač yra dideli pradinėje veikloje, kai jos suorganizavo gausų jaunučių chorą, režisavo veikalus, mokyklose iki pokario metų mokė lietuvių kalbos.

T.Ž.

Liepos 12 d. "Valstiečių Laikraštis" rašo, kad Alytaus rajono Lauksnėnų vaismedžių medelyno fermoje kriti net trisdešimt penki veršeliai. Kritimo priežastimi, spėjama, žiemą buvęs visai blogas pašaras ir antisanitariniai tvartai. (Elta)

— "Pasaulio Liet. Jaunimo" pranešimu, Brisbaine, Australijoj, dėl mažo atskirų tautybių gyventojų skaičiaus, pabaltijo tautų jaunimas sudarė bendrą tautinių šokių grupę, kuri mokosi ir šoka lietuvių, latvių ir estų tautinius šokius.

JUOKELIAI

Nuomonės sutiko

Sukant filmą, direktorius nori gerai užfiksuoti gatvės muštynes. Jis pasako aktoriui:

— Štai, ten eina vyras su žmona. Tu užkabink žmoną ir, kai vyras tave puls, aš pradėsiu filmuoti.

Aktorius nueina prie poros ir sako:

— Tavo žmona labai neskoningai rengiasi.

Vyras pasižiūrėjo ir pasakė žmonai:

— Matai, aš tau irgi tą patį sakiau . . .

Naktiniame klube

Prie bartenderio prieina svečias ir klausia:

— Pasakykit, ar aš buvau čia vakar?

— Taip.

— Ir daviau tamstai iš anksto 200 dolerių ir juos pragėriau?

— Taip.

— Ačiū Dievui. Maniau, kad pamečiau.

REIKALINGAS

Kaimynė:

— Ar negalėtumėte paskolinti kočėlą šiam vakarui.

— Negaliu, mano vyras pareis namo antrą valandą.

Didelis uždavinys mūsų veiksniams

Rugsėjo 18 d. Ženevoje pradėtas Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos antras aktas. Ten yra sudarytos trys pagrindinės komisijos: saugumo, prekybos mainų, idėjų pasikeitimo ir žmonių judėjimo laisvės. Kiekviena jų turi po tris pakomisijas.

Kiek ilgai užtruks komisijų darbai, nežinia. Spėliojama 3-6-9 mėnesius. Mums yra svarbiausia tariamojo saugumo komisija: ar ji sutars dabartines Europos sienas laikyti pastoviomis ir nekeičiamomis, kaip Sov. Sąjunga su Vakarų Vokietija 1970 m. rugp. 12 d. Maskvoje sutarė. Jei ta prasme būtų konferencijoje sutarta, tuomet Lietuva, Latvija ir Estija būtų dar kartą užblokuotos Maskvai, o Europoje nuleista antra geležinė uždanga.

Todėl prieš mus visus stovi didelis uždavinys — dėti visas pastangas, kad būtų atstatyta pilna Lietuvos valstybinė nepriklausomybė, arba bent kad nebūtų nuleista dar viena geležinė uždanga. Ir Lietuvos diplomatinė tarnyba ir Vlikas dar kartą suglaudė gretas sekti Konferencijos darbams, vieni kitus informuoti, sutartinai veikti ir, reikalui esant, kviesti į pagalbą lietuvių visuomenę. Su latviais ir estais susibūrus į Pasaulinę Baltų Santalką, veikiama drauge. (Elta)

Airiškos pirštybos

Airiai yra pasižymėję dar tuo, kad gana vėlai tuokiasi. Taigi, airis Patas, dvidešimtį metų romansavęs su Bridžete, vieną sykį pagaliau pasakė:

— Aš, matai tamsta, pagaliau prisirengiau tau pasipiršti. Ką tu sakai?

Bridžetė pertraukė Patą:

— O je, Patai, aš jau žinau, ką nori pasakyti. Rėžk, Patai, tiesiai ir atvirai, be jokių pagražinimų!

— Well, Bridžete, — rėžė Patas atvirai, — kaip patiktų tau būti palaidotai mano giminės sklype . . .?

Marlborough's žodynas

LITHUANIAN SELF-TAUGHT

PARUOŠTAS

M. Variakojytės Inkėnienės

Knyga pritaikyta mokantiems angliškai ir norintiems mokytis lietuviškai. Apima rūpestingai parinktus žodžius posakius ir pašnekėsius su fonetiniu angių kalbos ištarimu.

Kaina $2.00

Užsisakant kreipkitės į "Garso" administraciją:

P.O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.), Wilkes Barre, Pa. 18703.

WYOMING KLONIO ŽINIOS

Metinis LRKSA Penktosios apskrities susirinkimas

Susirinkimas įvyko sekmadienį, spalio 28, Susivienijimo centro įstaigos patalpose, Wilkes Barre, Pa.

Susirinkimą malda atidarė pirmininkas Pr. J. Katilius 2:35 PM.

Mandatų komisijom išrinkti Vytautas Paulauskas ir Antanas Meškauskas.

Elena Mensiskaitė perskaitė praeito metinio susirinkimo užrašus, kurie priimti vienbalsiai, kaip skaityti.

Iždininkė Veronika Radzevičiūtė išdavė finansinį raportą. Kadangi nuo praeito iki šio susirinkimo nebuvo jokių parengimų, tai ir pajamų turėta mažai — tik iš kuopų narystės mokesčių. Atskaičius išlaidas, šio susirinkimo dieną apskrities iždе buvo tik $22.06.

Mandatų komisijos raportas parodė, kad iš dešimties kuopų susirinkime dalyvavo šie atstovai: 1 kp., Kingston — Vytautas Paulauskas ir Danutė Paulauskienė; 6 kp., Plymouth — Elena Karašauskienė; 17 kp., Wilkes Barre — Ona Magdelinskienė, Elena Liutkauskienė ir Elena Golden; 83 kp., Scranton — Antanas Meškauskas; 111 kp., Plymouth — Ona C. Riskevičiūtė; 153 kp., Lee Park — Matas Zujus; 155 kp., Scranton — St. Mickevičius; valdybos nariai: pirmininkas P. J. Katilius, sekretorė Elena Mensiskaitė, iždininkė Veronika Radzevičiūtė ir iždo globėjas Wm. Liutkauskas.

Plačiai svarstyta, kaip padidinti iždą, kad apskritis galėtų sėkmingiau veikti. Nutarta įpareigoti būsimą valdybą, kad ji pravestų išleidimą dovanų ir tokiu būdu papildytų iždą. V. Paulauskas pasižadėjo apmokėt išspausdinimo išlaidas ir pirkti apsčiai tikietų.

Toliau plačiai svarstyta Vasario 16-tos minėjimas. Tuo reikalu pavesta rūpintis valdybai.

Pirmininkas paaiškino apie svarbesnius Direktorių tarybos metinio susirinkimo nutarimus, ypač atkreipdamas dėmesį į "Garso" išleidimo padažninimą, nariams devintojo dividendo išmokėjimą, pašalpos skyriaus nariams pašalpų padidinimą ligų ir sužeidimų atvejais ir k.

Sekė valdybos rinkimas ateinantiems metams. Perrinkti visi tie patys išskiriant iždininką, nes buvusi ilgametė iždininkė .. Veronika Radzevičiūtė dėl kitų užsiėmimų atsisakė kandidatuoti. Visi apgailestavo jos pasitraukimą iš valdybos, turėdami omenyje jos labai gerai paruošiamus finansinius raportus ir atlikimą kitų pareigų apskrities ir bendrai Susivienijimo naudai. Naujos valdybos sąstatas yra toks: pirmininkas P. J. Katilius, vice pirmininkas Leonardas Palis, sekretorė — Elena Mensiskaitė, iždininkas (naujas) Antanas Meškauskas, iždo globėjai Wm. Liutkauskas ir Saliamonas Bekampas.

Pirmininkui padėkojus už rimtus reikalų svarstymus, M. Zujui sukalbėjus maldą, susirinkimas uždarytas 5:10 P. M.

Susirinkimui užsibaigus buvo vaišės, šeimininkaujant Elenai Mensiskaitei ir kitiems.

Sesuo M. Stadulytė — patarėja

Misericordia kolegijos pirmininkė Sister Miriam Teresa, RSM, paskelbė, kad sesuo Miriam Frances Stadulytė yra paskirta kolegijos patarėjų tarnybos direktore.

Sesuo M. F. Stadulytė pati yra užbaigusi Misericordia kolegiją ir gavusi MS laipsnį Scrantono universitete. Ji yra mokytojavusi daugely aukštesniųjų mokyklų ir priklauso prie profesionalinių mokytojų organizacijų. Misericordija kolegijoj ji vadovaus studenčių patarėjų tarnybai.

Sesuo yra duktė mirusio Vinco ir Onos Stadulių, gyv. Nanticoke, Pa.

— Pittstono Šv. Kazimiero parapijos kalėdinė pramoga įvyks gruodžio 15 parapijos salėje. Įžanga 6 dol.

MIRĖ JULĖ STULGAITIENĖ

Lapkričio 1, Doctor's Hospital, Freeport, L.I., N.Y., mirė ilgametė LRKSA narė Julė Stulgaitienė, 82 m. amžiaus. Lapkričio 3 po gedulo pamaldų, atlaikytų Holy Redeemer bažnyčioj, jos kūnas parvežtas ir palaidotas Wilkes-Barre Šv. Trejybės parapijos kapinėse, Bear Creek.

Velionė Julė (Mojalytė) Stulgaitienė buvo gimusi Sugar Notch, daug metų gyvenusi Wilkes-Barre, tik 12 metų atgal persikėlusi ir apsigyvenusi pas dukterį Irene Šnipienę ir jos šeimą, Freeport, L.I., N.Y.

Velionės vyras Juozas Stulgaitis 45 metus yra buvęs Wilkes-Barre Sv. Trejybės parapijos vargonininkas, metus yra išbuvęs Katalikų Susivienijimo viceprezidentu, du metus Susiv. iždo globėju ir 11 metų iždininku. Juozas Stulgaitis mirė 1951 m. lapkričio 19.

Paliko sūnų Jeronimą — Stroudsburg, Pa., aukštesniosios mokyklos patarėją; sūnų Praną — Esatern Airlines, Kennedy Airport, N.Y., pareigūną; dukterį Irene Šnipienę, kuri kelis metus yra dirbusi Susiv. centro įstaigoje; brolį Praną Mojalį, gyv. Jamaica, L.I.; seserį Mrs. Elizabeth Rogers, gyv. Bath, L.I., ir 5 anūkus.

Teilsis jos vėlė Viešpaty!

Artimiesiems pareiškiame giliausią užuojautą!

LIETUVIAI, LAIMĖJĘ RINKIMUOSE

Lapkričio 6 Luzerne apskrities piliečiai rinko valdininkus.

Rinkimuose laimėjo šie lietuviai:

Vincas Matikevičius vėl perrinktas Nanticoke miesto mokyklų direktorium. Vincas kelis metus yra dirbęs Katalikų Susivienijimo centro įstaigoje.

Jurgis Brusokas demokratų tikietu išrinktas Kingstono Councilmonu — Tarybos nariu.

METINĖ PRAMOGA

Trečiadienį, lapkričio 7, Sterling viešbučio patalpose, Wilkes-Barre, įvyko Wyoming Klonio Lietuvių Moterų Klubo metinė labdaros pramoga su įžangos ir kortavimo dovanomis, taipgi su užkandžiais ir kavute. Pelnas labdaros reikalams. Rengimu rūpinosi Valdyba ir išrinktos komisijos.

— Lapkričio 10 įvyko Wilkes Barre Švč. Trejybės parapijos vištienos vakarienė naujai pertaisytos svetainės atidarymo proga. Svetainė gražiai įrengta.

— Vliko žiniomis, jau daug kartų atidėliota Brazinsky byla Turkijoj vėl svarstyta lapkričio 13. Sprendimas dar nežinomas.

Prel. J. A. Madden vadovauja vajui

Lehigh Valley Džiovos ir Sveikatos (TB & Health) organizacijos pirmininkas, taipgi aukštas šios organizacijos Wyoming klonio divizijos pareigūnas dr. J. S. Butkauskas pakvietė prelatą J. A. Madden vadovauti šių metų kalėdinių ženklelių — Christmas Seal — platinimo vajui. Prel. Madden yra Wilkes-Barre Immaculate Conception parapijos klebonas, buvęs Scrantų diecezijos kancleris, Potvynio Šalpos koordinatorius, neseniai paskirtas diecezijos generaliniu vikaru.

MIRUSIEJI

A. a. Rožė Tamulynienė, ilgametė LRKSA 17 kuopos narė, pirmiau gyvenusi 89 Sheridan str., Wilkes Barre, o nuo 1970 m. rugpiūčio 10 Šv. Marijos Vilos prieglaudoj, Elmhurst, Pa., mirė spalio 14. Pašarvota buvo direktoriaus Leagaus įstaigoje, Wilkes Barre. Palaidota spalio 17 iš Švč. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse, Bear Creek. Velionė iš Lietuvos atvyko jaunuose metuose. Jos vyras Izidorius mirė 1959 m. rugpiūčio 15. Paliko brolį Vincą Mikalauską ir dvi seseris gyvenančius Lietuvoje.

A. a. Ona Kaminskienė, LRKSA 17 p. narė, gyv. 27 Joseph Lane, Wilkes Barre, Pa., mirė lapkričio 17 Mercy ligoninėj. Pašarvota buvo direktoriaus Leagaus įstaigoje; palaidota spalio 20 iš Švč. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse, Bear Creek. Velionė iš Lietuvos atvyko jaunuose metuose. Priklausė prie Katalikų Susivienijimo, Altoriaus-Rožančiaus draugijų. Jos vyras Antanas mirė 1958 m. sausio 1. Paliko sūnus Jurgį ir Antaną; dukteris Mrs. Albert D. Sobeck ir Mrs. J. Reese, Montvale, N. J.; 5 anūkus, 5 proanūkus ir seserį Viktoriją gyv. Lietuvoje.

A. a. Viktorija Vaitulevičienė, 90 metų amžiaus, gyv. Sheatown mirė spalio 18 d. General ligoninėje. Pašarvota buvo direktorių Kižių įstaigoje, Pittston, Pa. Palaidota spalio 20 iš Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Velionė iš Lietuvos atvyko 70 metų atgal ir įsikūrė Inkermane. Jos vyras Mykolas mirė 1950 m. Paliko tris dukteris, tris sūnus ir devynis anūkus.

A. a. Emilija M. Degutienė, gyv. Sweet Valley, mirė spalio 31 Wilkes-Barre General ligoninėj. Palaidota lapkričio 2 iš Lyndwood Šv. Kazimiero bažnyčios Wyoming kapinėse. Velionė iš Lietuvos atvyko 1925 m. Iki 1970 m. gyveno Plymouthe. Paliko dukterį, podukrą, brolį ir seserį.

BALFAS PAIEŠKO

Richard Rudis (Rutkauskas), gimęs 1920 m. Chicagoje, arba jo tėvas Vladas Kazys Rutkauskas, šiuo metu galįs būti apie 80 m. amž., gimęs Lietuvoje, anksčiau, o gal ir dabar, gyveną Chicagoje, yra paieškomi Balfo. Jei kas žino apie juos, arba jie patys, prašomi greitai atsiliepti į BALFą — centrinę įstaigą: 2606 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629, telefonas — 776-7582.

Janamartės debiutas

— Kaip žavu! — sušunka vyras savo jaunai žmonai — kad tu mano vardadieniui nupirkai patefono plokštelę.

— Tai visai ne plokštelė, o tortas, kurį aš tau iškepiau.

Liudytojo parodymai

Teisėjas klausia liudytoją:

— Ar tiesa, kad kaltinamasis labai palaidai gyvena?

— Deja, teisybė, pone teisėjau. Aš jį sutikdavau tokiuose lokaluose, kur man būtų gėda užeiti.

"KALĖDŲ BALSAI" ŽYMIAI NUPIGINTA KAINA

WYOMING KLONIO "DAINOS" DRAUGIJA

skelbia lietuviškos muzikos pardavima žymiai nupiginta kaina

Kalėdų šventėms artėjant, vargonininkams, muzikams ir lietuviškų giesmių mylėtojams, pasiūlome įsigyti knygą "Kalėdų Balsai", 30 giesmių mišram chorui, arba giedoti visai bažnyčiai.

Knygos kaina $1.00, bet dabar gausite tik už 65 c., arba 10 knygų už $6.00.

Tad kviečiame lietuvius pasinaudoti proga. Užsakymus su pinigais siųskite adresų

Jonas J. Šaučiūnas,
124 Price Street, Kingston, Pa. 18704

MIRIMŲ PRANEŠIMAI

BROOKLYN, N.Y. A. a. Adomas Venzlauskas, keletą metų sirgęs, mirė rugsėjo 4 dieną Greenpoint ligoninėje, Brooklyn, N. Y. Velionis turėjo apie 80 metų amžiaus. Rugsėjo 12 d. buvo palaidotas iš Angelų Karalienės par. bažnyčios St. Charles kapinėse, Pinelawn, L.I. Atvykęs iš Lietuvos, visą laiką gyveno Brooklyne, N.Y.; buvo LRKSA 134 kuopos narys. Dirbo vyrų drabužių siuvykloje. Jis buvo kilęs iš Dainavos šalies — Lavariškių vienkiemio, Aukštadvario parapijos, Trakų apskrities. Ten nuliūdime liko jo broliai Kazimieras ir Motiejus ir kiti jo artimi ir tolimi giminės, o čia Amerikoje — draugai ir pažįstami. Jo laidotuvėmis rūpinosi J. Garšvos laidojimo įstaiga.

A. A. Jonas Jakaitis, apie 80 metų, ankstų rytą, rugsėjo 10, išlipęs iš lovos, sukniubo ir tuoj mirė. Kurį laiką jis turėjo širdies negalavimų. Rugsėjo 13 dieną iš Viešpaties Atsimainymo par. bažnyčios palaidotas Šv. Jono kapinėse, Glendale, N.Y. Liko nuliūdime Lietuvoje ir Amerikoje jo artimi ir tolimi giminės, draugai ir pažįstami. Jis buvo ilgametis LRKSA 134 kuopos narys, dirbo mėsos ir maisto parduotuvėse. Priklausė prie kitų lietuvių draugijų ir buvo Lietuvių Legijonierių veliavnešys.

S. K. L.

— Š. m. spalio 15 Marijampolėj, Okupuotoj Lietuvoj, mirė kun. Jonas Grigaitis, 69 m. amžiaus. Anksčiau yra mirę jo broliai — prelatas Aleksandras, kun. Justinas ir buvęs "Naujienų" redaktorius ir Amerikos Lietuvių Tarybos sekretorius dr Pijus Grigaitis.

Kearny, N. J. — Spalio 24 dėl didelių miglų New Jersey Turnpike vieškely įvyko didelė automobilių nelaimė. Kelios dešimtys susitrenkusių ir sudužusių mašinų paliko krūvas griuvėsių. Žuvo 9 asmenys, sužeistų virš 40.

Washingtonas. — Spalio 1 prezidentas Nixon naujuoju Valstybės prokuroru paskyrė Ohio respublikoną senatorių William Saxbe.

JAV LB TARYBOS PREZIDIUMAS

JAV LB VII-sios Tarybos I-je sesijoje, kuri įvyko 1973 m. spalio mėn. 6 - 7 d. Detroite, išrinktas Tarybos Prezidiumas pasiskirstė pareigomis sekančiai: Algis Rugienius — pirmininkas, Jonas Urbonas — sekretorius ir Robertas Selenis — vicepirmininkas.

Prezidiumo adresas: Jonas Urbonas, 1418 West Elmwood, Clawson, Mich. 48017.

Sesijoje išrinkti ir kiti JAV LB organai: Juozas Gaila — JAV LB Krašto valdybos pirmininku, 121 Antietam Road, Cherry Hill, N.J. 08034. Telef. (609) 428-7456.

Garbės Teismas: Šešiems metams — prel. Jonas Balkūnas, dr. Jonas Genys ir Algis Makaitis; trims metams — prof. Balys Vitkus, dr. Bronius Nemickas ir Ignas Kazlauskas.

Kontrolės Komisija: Valentinas Melinis, dr. Rozalija Šomkaitė ir Algimantas Šaulys.

VINCO VILKO-WOLFE ĮPĖDINIAMS

1972 m. rugsėjo mėn. Great Neck, N. Y., mirė Vincas VILKAS, Amerikoje žinomas kaip William WOLF, kurio turtą perėmė globoti Viešasis Administratorius. Apmokėjus visas išlaidas, administratoriaus globoje yra likę apie dvidešimt tūkstančių dolerių.

Velionis buvo žinomas Great Neck lietuvių kolonijos veikėjas. Prieš mirtį keliems savo kaimynams pasisakė, kad visą savo turtą užrašęs "Putnamo seselėms". Peržiūrėjus velionies dokumentus, testamento nerasta. Jeigu kas nors turėtę žinių apie testamentą arba mirusiojo gimines, malonėkite pranešti Lietuvos Generaliniam Konsulatui New Yorke:

Consulate General of Lithuania
41 West 82 Street
New York, N.Y. 10024

Pirmoji diena

Jaunas vyras priekaištingai savo žmonai:

— Pirma diena, kai mes vedę, o tu jau bariesi.

— Aš tos dienos laukiau ne vienerius metus.

ĮVAIRUS KLUBIEČIŲ pokylis

Sekmadienį, spalio 14, Sterling viešbučio salėje, Wilkes Barre, Pa., įvyko Wyoming Klonio Lietuvių Moterų klubo pokylis, kuriame dalyvavo virš 40 viešnių iš Schuylkill apskrities Lietuvių Moterų klubo.

Vakarienės laiku, Nelei Butkauskienei ir Verne Trusko vadovaujant, visos dalyvės dainavo lietuviškas ir angliškas dainas.

Vakarienei užsibaigus, Kazimiera Zujienė pademonstravo lietuvišką kostiumą, o Mrs. Fr. Hoyt, Miss Nora Butkus, Mrs. G. Konarski, Mrs. St. Kumiega, Mrs. Al. Crush, Mrs. H. Antanaitis, Mrs. A. Čepanonis pademonstravo įvairius kostiumus. Mrs. Mary Ruth modeliavo gražią suknelę pasiūtą 40 metų atgal. Paaiškinimus apie įvairius kostiumus davė Mrs. Irene Verbalis.

Viešnias iš Schuylkill pristatė klubo pirmininkė Mrs. K. Shakalun.

Schuylkill apskrities Moterų klubui vadovauja šio sąstato valdyba: Mrs. John Burgess — pirmininkė; Mrs. Helen Gabin — vicepirmininkė; Mrs. Boley Overa — užrašų sekretorė; Mrs. Alice Kasper — finansų sekretorė; Mrs. Mary Rusen — iždininkė ir Mrs. M. Alvera — korespondentė.

Schuylkill apskrity Lietuvių Moterų klubą suorganizavo Mrs. Irene Saponis, kuri pirmiau gyveno Edwardsvillėj ir priklausė prie Wyoming klonio L. M. klubo. Schuylkill apskrity klubas buvo suorganizuotas 1937 metais, steigiamajam susirinkimui įvykus Pottsville, Pa. Mrs. Sabonis buvo pirmoji pirmininkė.

Abiejų klubų tikslai vienodi — socialinė ir labdaros veikla.

Lankymasis į abiejų klubų parengimus virsta tradicija, kas sukelia gyvesni judėjimą ir nuoširdžias nuotaikas.

Pokylio rengimo komisijos pirmininke buvo Mrs. R. Zelinski, padėjėja Mrs. B. Brusokienė.

Dainuojant, pianu akompanavo Mrs. Ann Baltrušaitis.

MATIKEVIČIŪTĖ IŠTEKĖJO

Wanamie liet. Šv. Marijos bažnyčioje susituokė slaugė Trudy Lee Matikevičiūtė su leit. Henry Ph. Knorr iš Forest City, Pa.

Garbės pamergė buvo jaunavedės sesuo Charlotte Matikevičiūtė; kitos dvi pamergės irgi buvo jaunavedės seserys Rosailee ir Holly Ann.

Vestuvių pokylis įvyko Amerikos Legijono posto salėje, Nanticoke.

Jaunavedė yra duktė Kazio ir Elizabeth Matikevičių, gyv. 91 Orchard str., Glen Lyon, Pa. Jos tėvas, LRKSA 114 kp. narys kelis metus yra dirbęs LRKSA centro įstaigoje. Trudy yra užbaigusi Newport aukštesniąją mokyklą, Hahnemann medikalinę mokyklą ir slaugių mokyklą Philadelphijoj. Ji dirba kaip slaugė viršininkė Hahnemann operacijų divizijoj ir lanko Pennsylvanijos universitetą įgyti slaugės bachelor's laipsnį.

Jaunavedys yra užbaigęs Drexel universiteto matematikos ir biznio administracijos fakultetus.

Jaunavedžiai įsikuria Philadelphijoj.

Laimingo gyvenimo!

— Lapkričio 6 Susiv. centre lankėsi Stroudsburg, Pa., aukštesniosios mokyklos patarėjas Jeronimas Stulgaitis. Lapkričio 3 Wilkes Barre Šv. Trejybės parapijos kapinėse palaidota jo motina a. a. Julė Stulgaitienė.

Tarp kitų lengvatų ir privilegijų, mūsų Susivienijimo nariai ,reikalui esant, turi pirmenybę gauti mortgečių paskolas.

Elena Matusevičiūtė-Michalskienė gintaro narodoje Buffalo, N. Y. Šią nuotrauką įsidėjo Courier Express Buffalo, N. Y. spalio 12.